המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד ירושלים ועש"ק פ' ויקרא ב' ניסן תשל"ה, דף היומי מגילה ח (14 במרץ 75) / שנה כו גליון 8850 המחיר 120 אגורות

קיסינג'ר מביא היום לישראל „רעיונות מוחשיים" של סאדאת להסכם נסיגה שני

אומר באסואן: „השיחות מתקדמות בהחלט לקראת השגת הסכם מצרי–ישראלי"

אסואן, יום ה' — שר החוץ האמריקאי ה. קיסינג'ר אמר הלילה כי יביא מחר לישראל „רעיונות מוחשיים" של הנשיא סאדאת לצעד הבא. במצרים ישנם כיום מצריים רבים שמחכים להגיע לצעד הבא ל... „רעיונות מוחשיים ישראליים".

קיסינג'ר אמר לעתונאים, בתום ישיבה בת שעתיים ומחצה עם סאדאת, כי דן עם נשיא מצרים בהצעות כלליות ולאחר מכן ברעיונות מוחשיים.

סאדאת, שישב ליד קיסינג'ר בעת ... עם העתונאים, הכחיש ידיעות על תנועות צבא מצריות בלשון ... תלוי סאדאת, ושב והכריז „אין מתכוונים לפתוח בהתקפה כלל נגד ישראל".

שר החוץ האמריקאי דברי קיסינג'ר אמר היום כי שיחותיו עם הנשיא אנור אל סאדאת מתקדמות באיטיות. הוא הוסיף עם זאת כי השיחות מתקדמות בהחלט לקראת השגת הסכם מצרי־ישראלי.

בתשובה על שאלת כתבים, שביקשו לדעת אם הושגה התקדמות בסיבוב השיחות האחרון עם הנשיא סאדאת, השיב קיסינג'ר, „בהחלט". שר החוץ האמריקאי, שערך הבוקר מסע סיורים אמר כי יוכל לדווח על מידת ההתקדמות בשבוע הבא.

מקורות במשלחתים מצריים אמרו כי נשיא סוריה חאפז אסד, שהביע לאחרונה דברי ביקורת על מאמצי מצרים להגיע לידי הסכם בסיני, התקשר עם סאדאת באמצעות צד שלישי וביקש שיפעיל לחץ על קיסינג'ר, כדי ששר החוץ האמריקאי יפעל גם על נסיגה ישראלית ברמת הגולן.

כפי שנמסר ענתה מצרים אל קיסינג'ר בבקשה שיפעל למען הסכם בעניין רמת הגולן בד בבד עם ההסכם בשאלת חצי האי סיני, כדי לרכך את התנגדותו של אסד למאמצי השלום הנעשים עתה. סאדאת חושש שאסד עלול לגייס את דעת הקהל בעולם הערבי נגדו.

היום נודע כי פקידים אמריקאיים מבודדים שאם יושג הסכם ישראלי־מצרי, הוא יבוצע בשלבים, כדי לאפשר לישראלים לבנות קו הגנה חדש בחצי האי סיני.

קיסינג'ר צריך עוסק בהעברה רע־יונות, שאינם נושאים אופי דיפלומטי רשמי מצד אחד לשני במסגרת המאמצים להגיע לידי הסכם.

שר החוץ האמריקאי, ד"ר הנרי קיסינג'ר עומד לחזור מחר לישראל ויביא עמו את הוצאות שיחותיו באסואן.

אחה"צ יצא קיסינג'ר לסוריה ואת הלילה יבלה בירדן, שם יקיים שיחות עם המלך חוסיין.

מירושלים נשלחו מברקים לשר אלון ולד"ר קיסינג'ר לכל תחולל הש־בת עקב כוונתו של הד"ר קיסינג'ר לבוא את ישראל בשבת.

הוא ישוב ביום א' לישראל, באותו יום תתכנס ממשלת ישראל כדי לדון בתשובה על הרעיונות שיביא עמו. קיסינג'ר יקח את תשובת ישראל אל נשיא מצרים עוד באותו ערב.

מקורות באסואן אמרו, כי קיסינג'ר טרם העלה רעיונות משלו בפני שני הצדדים, והוא לא יעשה זאת לפני השבוע הבא. (קופ"ע).

שר הבטחון סייר בגבול סוריה ולבנון

שר הבטחון, מר שמעון פרס, סייר אתמול בקוי הגבול עם סוריה ולבנון.

במהלך סיורו ביקר שר הבטחון ב־מוצבי צה"ל בגזרות אלה, צפה אל שטחי סוריה ולבנון ושמע סקירות מפי אלוף פיקוד הצפון אלוף רפאל איתן ומפקדים אחרים.

שר הבטחון נפגש עם חיילים ה־משרתים בקוים אלה ושוחח עימם על תנאי שרותם.

אל שר הבטחון נילוו בסיורו ה־רמטכ"ל, רב אלוף מרדכי גור, אלוף פיקוד הצפון רפאל איתן ואלוף (מיל.) מרדכי גור. (ל.ע.מ.)

העתון הלבנוני „אלחוואדת":

סאדאת וק. סיכמו על הכרה אמריקנית באש"פ

ביירות יום ה' — הנשיא סאדאת ושר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר הגיעו לידי הסכם סודי בענין ההכרה באש"פ מצד ארה"ב — על כך מסר היום העורך הראשי של השבועון הלבנוני „אלחוואדת". כלים אי־לאוזי.

לדברי לאוזי תכיר ארה"ב בארגון לשחרור פלשתין „ערב החודש ונדידת דובנבי". העורך הראשי של „אלחוואדת", שהיה עתה באסואן, שם הוא עוקב אחר השיחות בין סאדאת לקי־סינגר.

לאוזי מסתמך על מנהיג מצרי שאת שמו הוא לא מזכיר, מנהיג זה צוין, כי יאסר ערפאת קיבל הודעה על ה־הסכם איזה זה שהושג במגעים בין הנשיא סאדאת לשר החוץ קיסינג'ר.

מסיבה זו, המשיך ואמר המנהיג ה־מצרי, הופתעה קאהיר כאשר נודע לה על „הקריאה לאומה הערבית" שפר־סמה בסוף חודש פברואר על ידי ה־וועד הפועל של אש"פ. מצרים הביעה גם הפתעה נוכח ההצהרות האחרונות של אש"פ בדבר הקמת מדינה דמוק־רטית בכל שטח פלשתין — במקום מ־דינת ישראל.

המנהיג המצרי הבהיר שיאם מסכים אש"פ להשתתף בוועידת דנבה, היה ארגון זה להכיר בישות הישראלית, מאחר שארה"ב וגם בריה"מ הכירו בה". הוא ציין כי מצרים, סוריה וירדן הכירו אף הן בישות הישראלית, מאחר שגלשו מדינות אלה הסכימו להחלטת מועצת הבטחון מס. 242.

תחזית מזג האויר להיום: עליה נוספת בטמפרטורות. הלהות תגד. תשקיף לשבת — חמה.

ירושלים 7 עד 20, תל אביב 10 עד 23, חיפה 10 עד 22.

הרמטכ"ל בסיור בחזית הצפון:

צפוי חידוש הלחימה בחזית הצפון בקרוב

ישראל עוקבת אחרי תמרוני הסורים ✶ יש תהליך של התגברות כוחות פלשתינאים בגיזרה הסורית

יחושב מאד לשני הצדדים לדעת, לכל מי שאמור להילהם במוחשי שכל מלחמה בעתיד תהיה מלחמה קשה מאד. צריך להתגבר האויב שהיא אש־ליה, שאפשר בתנאים שנוצרו היום ביניכם לבין איזונה קרב להשיג הש־גים בקלות. הסיבה כעמוה: עמות הקרב היום בכוח עמוסים ובלאי ב־בלי נשק ומכמויות התחמושת. כל קרב ביניכם לבין הסורים או המצרים עלול להתפתח לאחד מקרבות השריון הג־דולים ביותר בעולם" — אמר אתמול הרמטכ"ל רב אלוף מרדכי גור, בסיו־רו עם כתב בלי צה"ל בעת שביקר עם שר הבטחון בחזית הצפון.

כל מלחמה בעתיד הקרוב אי הר־חוק היא מלחמה יותר קשה כאלה ש־היו לנו בעבר, מבחינת עוצמות הנשק והתחמושת, שיקחו בה חלק, ולכן יי־תכן שגם מבחינת האבידות" — אמר הרמטכ"ל.

בתשובה לשאלה אם יש היערכות מיוחדת שלנו לנוכח התמרונים הגד־לים בסוריה ובמצרים, סירב הרמ־טכ"ל לדבר על כוונותינו, אך ציין כי אנו עוקבים באופן שוטף אחרי משטר התרגילים שלהם, אחרי הנושאים ש־הם מתרגלים (והם בזמן האחרון מפ־רסמים אותם) וכמובן עוקבים באופן שוטף אחר המגמות המדיניות שלהם, ואחרי היכולת הצבאית שלהם בשטח.

לשאלה האם הוא צופה התעוררות צבאית בגיזרת חזית הצפון בתקו־פה הקרובה, השיב רב אלוף גור: „כן, לצערי הרב, אנחנו מעריכים שהגיזרה הזו היא אחת הגזרות הרא־שונות, שבהם עלולה להתחמם ל־חימה.

„בחודשים האחרונים — אמר הרמ־טכ"ל — אנו עוקבים אחר תהליך של התגברות כוחות פלשתינאים בגיזרה הזו, שמורכבים גם ממחבלים ביחידות קטנות, וגם מיחידות של צבא פלשתי־נאי שהועברו לכאן מסוריה. אלה י־חידות שאומנו ותורגלו בסוריה, וי־תכן מאד שהן גם פרות למשמעותם של הסורים. המשמעות מכך היא, ש־יכול מאד להיות שהם יפעלו לפי הוי־ראתם של הסורים".

להלן אמר, כי כל מרחב הימה לנד", גם הקדמי וגם האחורי, עד ה־תכבי, ובעצם עד נבטיה, הוא כרוב שכולל היום כמה אלפי פלשתינאים, שמאורגנים ביחידות שונות, והם עלולים להיות הכוח הראשון שיופעל על ידי הסורים או על ידי כוחות ער־בים אחרים, כדי להשיג כמה מטרות. אלה שמעוניינים לטרפד את ההסכם בינינו לבין המצרים, יכולים לעשות את זה בכאן, ואז הם יכולים לתקוף ישובים, כפצבים ושתם אזרחים. ואלה שמעוניינים להזיק את הלהימה בלי כל קשר להסכם המצרי־ישראלי הא־פשר, יכולים גם הם להתחיל זאת ב־גיזרה הזו.

● שני יפאנים, ההשרדים בהשתייכות לצבא האדום היפאני, הגיעו היום ל־טוקיו בשמיקהלם ונעצרו. על ידי המשטרה לצורכי חקירה. (יופ"ע צ"ר רב"צ).

הגר"ב סורוצקין — בדיוני בעיות אגודת ישראל

נועד עם ראשי אגו"י העולמית על תכניות ארגונה של התנועה

הגאון ר' ברוך סורוצקין, ראש ישי־בת טלז, הגר מעצמת גדולי התורה ההבר נשיאות אגודת ישראל בארצות הברית, ביקר אתמול במשרדי אגו"י העולמית בירושלים, שם נתקבל בבר־כה ובלבביות רבה על ידי הרב פנחס לוין, יו"ר הנהלת העולמי של אגו"י באמריקה, הגאון ר' פנחס מנחם אלתר, יו"ר המרכז הארצי של אגו"י והרב אברהם הירש, מזכיר אגו"י העולמית.

בפגישה נידונו כל הנושאים החשו־בים העומדים עתה על סדר יומה של אגודת ישראל בארץ ובעולם, ובהולם הצמיחה האגודאית בענינים מדיניים ופוליטיים, ענייני החינוך התורתי בארץ ובתפוצות הגולה, ופעולותיה הקונסט־רוקטיביות של התנועה במ־שורים ה־שונים. כן לובנו נושאים פנימיים ה־קשורים בעתיד עבודתה של אגודת ישראל בארץ ישראל והידוק הקשרים עם הסניפים בעולם.

בברכתו הפגישה עמדה ההכנות הא־גוביות הכנסת עתה לקראת מושב הועד הפועל הצולמי של אגו"י, העומד להתכנס בחודש מנ"א בירושלים, ב־השתתפות נציגי התנועה ומנהיגיה מכל קצוי תבל.

כמו כן נערך דיון רחב בכל הקשור לפעילות התנועה בתחום הקליטה הדי־תיה של עולי רוסיה ומגבשי הצעות מעשיות בדבר העזרה הסיוע של כ־ל אגו"י בארה"ב ובאירופה להגברת עבודת מחלקת הקליטה.

האורח הדגול הגר"ב סורוצקין תבע להגביר פעלים ולהרבות במעשים ב־רוחה של אגודת ישראל בהדגישו את קירבתו הרעיונית לתנועה קדושה זו, כבן לאביו הגדול הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, גאב"ד לוצק, וחתן של הגאון רבי אליהו מאיר בלוך זצ"ל ראש ישיבת טלז, שעמדו על עמודי התוך המרכזיים של אגודת ישראל ו־תרמו מכוחם, מזמנם ומהשפעתם ה־כבירה להרמת קרנה והאדרת שמה.

هكذا من الأصل

הד היום

ראשיתו של מפנה לרעתנו?

מסתמנת יציבות בתוצאות הרישום לבתי־הספר של החינוך העצמאי

הגאון רבי ברוך סורוצקין אורח ישיבת ההנהלה

רפורמה מפליגה במיסים מציעה ועדת בן־שחר

הוראות מעבר

אומדן תקבולי המס

המלצות עיקריות

הרחבת בסיס המס

המס על החברות

חברה רגילה	61,0%
חברה תעשייתית בתקופת המעבר	56.8%
חברה בעלת מפעל מאושר בתקופת המעבר	52,0%

מס רווחי הון

דירות, בנייה ואכיפה

עיקר סיכומי הוועדה

המס על היחיד

שיעורי המס על היחיד (יולי 1975)

הכנסה בל"י	שיעור המס השולי
0—3,000	*25%
3,000—5,500	35% שיעור בסיסי
5,500—6,500	45%
6,500—8,500	50%
8,500+	60%

* שיעור בסיסי פחות "זיכוי לעובד", זיכוי של 10 אחוזים מההכנסה עד 3,000 ל"י לחודש על הכנסה מיגיעה אישית.

עוד ירידה במכירות ובהיצע דירות חדשות

שיקולי ועדת בן שחר למהפכת־המס שהציעו

הצורך ברפורמה

זיכוי עבור עבודה

מטרות הרפורמה

היישום המעשי של המס

„נקודות" יקבעו גובה תשלום מס ההכנסה

אם יתקבלו המלצות ועדת בן שחר, לא יראה יותר „לוקשי" המשכורת כאילו נכתב בכתב הרמוזים.

כל שכיר יוכל לחשב בקלות בעצמו מה גובה המס שיחול עליו ומה ה„נטו" שישאר בידו. כל שעליך לעשות: פשוט שיהיה לכל אחד מה גובה ההכנסה הצפויה להיותה בשארת לו כיום, אילו היה משלם מסים על פי המלצות הועדה, ולהשוות סכום זה להכנסה הצפויה הקיימת.

כדי לעשות זאת עליך לחשב קודם כל את סכום זיכויי המס המגיעים לך עקב מצבך המשפחתי.

הזיכויים מחושבים בנקודות ששוי כל אחת מהן 100 ל"י לחודש. סכום הזיכוי יורד מסכום המס שיש לשלם.

לרווק, רווקה, נשוי עובד שאשתו עובדת או נשואה עובדת מגיעות 2 נקודות זיכוי — המס המוטל עליהם יקטן ב־200 ל"י לחודש.

לנשוי שאשתו אינה עובדת מגיעות 3 נקודות זיכוי שפירושן הקטנת המס ב־300 ל"י לחודש.

הורים לילדים מקבלים בנוסף לכך נקודת זיכוי עבור הילד הראשון, נקודה נוספת עבור הילד השני ושתי נקודות נוספות עבור כל ילד נוסף.

כך למשל זכאי נשוי שאשתו אינה עובדת והוא אב לילד אחד להורדה של 400 ל"י מסכום המס החודשי המוטל עליו. אם הוא אב לארבעה ילדים יורד מסכום המס המוטל עליו 900 ל"י לחודש (300 ל"י על היותו נשוי, 100 ל"י נוספות עבור כל אחד משני ילדיו הראשונים ו־200 ל"י נוספות עבור כל אחד משני הילדים הבאים).

לאחר שחישבת את סכום הזיכוי המגיע לך — עליך לחשב את הכנסתך החייבת במס על פי ההמלצות.

הכנסה זו כוללת את המשכורת, ובנוסף אליה את כל ההטבות והתוספות שהיום הן פטורות ממס או נהנות ממס חלקי. למשל: שעות נוספות, דמי הבראה, ספרות מקצועית, הוצאות רכב וטלפון וכדומה.

חיבור של כל הסכומים אותם אתה מקבל יתן את ההכנסה החייבת במס.

על 3000 הל"י הראשונות בשכרך חל מס של 25 אחוזים על פי המלצות הועדה.

על 2500 הל"י הבאות חל מס של 35 אחוזים.

על 1000 הל"י שאחריהן — 45 אחוז.

על הכנסה שבין 6,500 ל־8,500 ל"י חל מס של 50 אחוז ועל הכנסה גבוהה יותר — 60 אחוז.

מהמס החל על הכנסתך יש לנכות את סכום הזיכויים המשפחתיים המגיעים לך והתוצאה תביא את סכום המס שתשלם.

לשם הדגמה:

נשוי ואב לשניים שאשתו אינה עובדת והכנסתו הכוללת היא בת 3000 ל"י: מ־750 הל"י של המס (25 אחוז מ־3000) ינוכו זיכויים של 500 ל"י. המס שישלם — 250 ל"י. והכנסה נטו — 2,750 ל"י.

רווק בעל אותה הכנסה ישלם כמס 550 ל"י כי הזיכוי המשפחתי שלו הוא בן 200 ל"י בלבד. הכנסתו הפנויה תהיה 2450 ל"י.

נשוי אב לשלושה שהכנסתו הכוללת בת 5000 ל"י ישלם כמס 1450 (750 על ה־3000 הראשונות ועוד 700 כ־35 אחוזים מה־2000 ל"י הנוספות) בניכוי 700 ל"י (הזיכויים המשפחתיים), ישארו בידיו 4,250 ל"י לאחר תשלום מס של 750 ל"י.

נשוי אב לילד שאשתו עובדת המשתכר 2000 ל"י לחודש ישלם כמס 200 ל"י (500 ל"י שהם רבע מ־2000 בניכוי הזיכוי המשפחתי בן 300 ל"י).

בכל המקרים האלה יחול שיפור רציני בהכנסה הפנויה אם רוב ההכנסה הוא ממשכורת. אך אם חלק גדול ממנה ניתן בדרכים הפטורות כיום ממס יהיה השיפור קטן בהרבה ואולי אף יעלם.

האחראי לבעיות החימוש בקבינט הצרפתי:

יצוא שיא של ציוד מלחמתי מצרפת ב־1974

ההזמנות הסתכמו בכ־20 מיליארד פרנקים, גידול של יותר מפי 2 לעומת 1973 * צרפת — מיצאת הנשק השלישית בעולם אחרי ארה"ב ובריה"מ * יעד היצוא העיקרי: ארצות ערביות במזה"ת * סוגי הנשק טילים, מטוסים, ציוד מכ"ם וספינות תותחים

פרופ' בן־שחר: יתכן שבתחילה יהיו הפסדים אך כעבור זמן יתכסה ההפסד

1.	משכורת	1000
	שעות נוספות	500
	הוצאות רכב	120
	הוצאות טלפון	50
	דמי הבראה	35
	ספרות מקצועית	25
	אשל ואירוח	40
	ביגוד	30
2.	סה"כ שכר כולל	1,800

המס כיום והמס ע"פ הוועדה

המנהלים הטכניים ב„אל על" שיבשו העבודה

רשות הנמלים:

תימשך הירידה בהיקף התעסוקה בנמלים

צפוי צמצום חריף במיוחד בנמל חיפה ✱ דוחה טענות מ.פ.ח.

בקיץ הקרוב צפויה ירידה ניכרת בתנועת המטענים בנמלי חיפה ואשדוד. כן תימשך ביתר שאת המגמה של צימצום הירידה לצורכי עיבוד, המגמה במיוחד, הן במשמר המצב במכולות ועליה בפריון הן בהירידה בתנועת המטענים, כמסר אתמול בהודעה שפירסמה על ידי רשות הנמלים.

בהודעתה חוזרת הרשות ומאשרת את תחזית המטענים כפי שפורסמה על ידי מנהל נמל חיפה, המתבססת על נתונים שנבדקו על ידי הרשות עם הגורמים הכלכליים במשק. תחזית זו מצביעה על צמצום חריף של היקף התעסוקה, במיוחד בנמל חיפה. הרשות מדגישה בהודעתה, כי הירידה המסתמנת במספר הצוותים במשכת כבר זו השנה השלישית יגרמת בעיקרה מהמעבר הגובר למטענים אחידים, ובעיקר למכולות, משילוב מוגבר של ציוד חדיש ומודרני בנמלים ומיתר מיומנות והתמחות של העובדים. אשר הביאו במישרין לעליה ניכרת ומשמעותית בפריון העבודה.

אולם עתה, עם הירידה בתנועת הדיניות הכלכלית החדשה, מחריף מצב התעסוקה.

לאור כל האמור לעיל ועל מנת לצמצם בהוצאות לשכר עבודה המסתכמות במיליוני ל"י, גיבשו הרשות והנמלים תוכניות לצימצום כוח האדם הארעי בנמלי הים התיכון. למפוטרים עקב צימצום העבודה, הוצעה עבודה אלטרנטיבית בנמל אילת הסובל ממחסור המור וקבוע בכוח־אדם.

מודגש, כי חוק רשות הנמלים קובע מפורשות, כי הרשות וכל נמל מנמליה חייבים לשאת את עצמם, ומכאן שאי צימצום כוח־אדם הארעי משמעותו תוספת ניכרת של הוצאות ומילא — צורך דחוף בהעלאת תעריפים שיביא בעקבותיו לייקור השירותים למשתמשים בנמלים.

בסיום הודעתה דוחה רשות הנמלים מכל וכל טענתו של מזכיר מועצת פועלי חיפה שפורסמה בעתונות לפיה, כביכול, נתוני נמל חיפה על הירידה הצפויה בתעסוקה „...באו לסנוור עיניים, כאילו הצעדים שננקטו נובעים ממעמד הסכון, יעילות ודאגה למשק וכי אין בכך כל אמת...".

רשות הנמלים דוחה דרך וצורה סיגנון זו וקובעת, כי הנמל ומנהלו מבצעים המשימות המוטלות עליהם, תוך מסירות ומאמץ ניכר. בראש דאגתם ניהול הנמל בצורה יעילה ו־חסכונית לתועלתם המירבית של ה־משתמשים בשירותי הנמל, משק המדינה וציבור העובדים, תוך שמירה קפדנית על הסכון כהוצאות כתוצאה מהמצב שהתהווה.

בסוף הודעתה קובעת רשות הנמלים, כי אשר מבוצע בנמל חיפה הוא על פי המדיניות, עליה החליט במליאת מועצת רשות הנמלים, אשר דנה וקבעה עמדתה בנידון. (ל.צ.מ.)

ראש הממשלה נועד עם ועדת בן־שחר

משרד האוצר יתחיל ביום א' לממש ההמלצות

ראש הממשלה, מר יצחק רבין, הביע אתמול את התקוה כי יוכשרו גם את הדרכים המתאימות לביצוע ה־תיקונים של עיוותי המיסוי בהיקף ל־פתרונות המוצעים בנושא זה.

ראש הממשלה קיבל אתמול בלשכתו את חברי הועדה לרפורמה במסים, בראשותו של פרופ' חיים בן־שחר, לאחר שהשלימה את עבודתה והגישה המלצותיה לשינוי בסס המיסוי. בועדה השתתפו פרופ' מיכאל ברונו, פרופ' יורם בן פורת, רואה החשבון שלום רוזאל ועו"ד בוכנר נהיר. בפגישה עם ראש הממשלה השתתפו גם שר האוצר יהושע רבינוביץ, מנכ"ל משרדו אברהם אגמון ובן עמי צוקרמן, סגן ה־ממונה על הכנסות המדינה.

ראש הממשלה, מר רבין הודה ל־חברי הועדה על העבודה שהשקיעו במשך שלושת החודשים האחרונים ל־הכנת הדין וחשבון ולהגשת ההמלצות.

שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, אמר, כי כבר ביום א' הקרוב יחום משרדו פעולה בו־זמנית בשלושה התחומים במגמה לממש את ההמלצות לשינוי במיסוי.

היערכות מינהלית היערכות חקיקתית, והידברות עם ההסתדרות וגם עם המעסיקים. שר האוצר הביע תקוה לשיתוף פעולה מצד כל הגורמים כדי שהממשלה תוכל לעמוד בהתחייבותה ולהפעיל את השינויים כבר ב־קיץ הקרוב.

מנכ"ל משרד האוצר, מר א. אגמון, הוסיף, כי בהיערכות המנהלית מקוה המשרד להביא את ההצעות לדיון ב־ממשלה בחודש הבא, ולהגיש כל הצעת החוק בפני הכנסת בסוף אפריל.

כל. חברי הועדה השמיעו בפני ראש הממשלה הערות והבהרות על עבודתם והמלצותיהם. (לע"מ).

גשר להולכי רגל מעל צומת צריפין—כביש בית דגון—רמלה

שמבצע בוק הקיבה אתמול חברת „גשורי" גשר להולכי רגל מעל לצומת צריפין—כביש בית דגון—רמלה, על פי תיכנון המהנדס הלל אביבי ויעקב ליינר.

הגשר הוקם בצורת זה לאחר התאונות הרבות שארעו בו. אורך הגשר 160 מטר והוא הארוך ביותר להולכי רגל בארץ. העליות והירידות אליו והממנו הן במדרגים קלים, כדי לאפשר עליים עגלות ילדים וכיסאות לנכים בדרך ביה"ח „אסף הרופא". רוחב הגשר גם מתוכנן בעתידו של כביש זה, כשיהיו בו 6 מסלולים. כן אפשר יהיה לפרק את הגשר, אם תנאי התנועה בעתיד ידרשו זאת, ואפשר להעבירו לאתר הקמה אחר לפי הצורך. (ע)

נסגר רחוב מסוכן בסביון

פעולה משולבת בין שתי עמותות גובלות, סביון וגני תקוה ביצלה משרד העבודה הכביש שגרם לעשרות נפגעי תאונות דרכים ב־18 השנים האחרונות.

משטרת ישראל בצעה לבניית ועדה בשותפות לשתי השכונות הסמוכות את הכביש המקשר בין גני תקוה וסביון להוד שטח, כדי למנוע את השימוש ברחובות בשכונות אלו כדרכי מעבר בין איזור פתח תקוה לבין לוד הדרום. (ע)

עובדי עירית עכו החלו לקבל משכורת

רוב העובדים יחזרו לעבוד עד יום א'

ראש עירית עכו קיבל אתמול חלק מן הסכומים המגיעים לעיריה וטיפל בתשלום המשכורות לעובדים.

כמה עשרות עובדים כבר קיבלו משכורותם ויחזרו ביום ו' לעבודה. מצפים שאליהם יצטרפו עובדים נוספים ביום ו'. מרבית העובדים יחדשו את העבודה ביום א'.

באסיפה כללית של 600 העובדים שנערכה אתמול הוחלט, כי נציגי ועד עובדי העיריה ומועצת פועלי עכו יבקשו להופיע בפני ועדת הפנים של הכנסת כדי למחות בפניה על התנהגות הממונה על מחוז הצפון במשרד ה־פנים, מר ישראל קניג, אשר לדברי הנואמים באסיפה „מתנכל לעירית עכו ולעובדיה".

לועדת הפנים גם יוגשו מסמכים על הרומות הניתנות למוסדות דת ביד רחבה מטעם הממונה על המחוז בעוד המעכבים ההשלומים לעירית עכו צורכו ללא הצדקה, דבר שגרם להשבתת שרותי העיריה.

באסיפה נמסר כי לעירית עכו הגיע בשבוע האחרון מכתב ממשרד הפנים אלף ל"י לשלושה מוסדות דת, ששנים בנצרת ובו הודעה על מענק של 60 מהם אינם נמצאים כלל בעכו.

מספר דוברים באסיפה מחו על פרסומים, שמקורם במשרד הממונה על המחוז, על ניהול כושל של עירית עכו, אי סדרים ודיונים על הקמת ועדה קרואה.

כתב „עתים" מציין, כי הפרסומים הללו גלים בעיר ואישים רבים ומוסדות שלחו מברקים לשר הפנים ותבעו כי יסתייג מהדברים שפורסמו. (ע)

ישראל תאסור בקורת של אונסק"ו בירושלים

ני יורק יום ה' — ישראל החליטה שלא להרשות ביקורת נוספת של ה־חפירות בירושלים על ידי ארכיאולוג ...... — .... „ניו יורק טיימס" היום.

בידיעה שהמקור שלה הוא מרכז האומות המאוחדות, לא צויין כיצד נודע על החלטה ישראלית זו. לפי הידיעה החליטה ישראל שלא להרשות לארכיאולוג הבלגי ריימונד לאמיר, שארבע פעמים בדק את החפירות בירושלים בעבר, לבוא לבדיקה נוספת.

משמעות ההחלטה היא שישראל אינה רואה דרך כרגע לשינוי או לרכך את ההחלטות האנטי ישראליות של אונסק"ו — אומר העתון.

העתון מציין כי הדיווחים הקודמים של לאמיר לא פורסמו, אולם פקידים בכירים באונסקו גילו כי הם היו חיוביים־מבחינתה של ישראל ולא היה בהם כדי להוכיח את האשמות הערבים כי החפירות בירושלים מסכנות אתרים במקום. (עסטי"א).

● תושבי מושב אבן מנחם בגבול לבנון הכריזו על שביתה כללית וחסמו את הכביש העובר בכפר לכל הכיוונים ובכך סגרו את התחבורה בכביש ה־צפון, בקטע זה אם כי אפשר להשתמש בדרכים עקיפות. השביתה פרצה בגלל מצבו הכלכלי של המושב. (ע)

● 40 הכבאים של שרותי הכבאות בגליל המערבי, המשרתים בעכו נהריה שפרעם ובתחנת המשנה במעלות, פתחו אתמול בשביתה ומרביתם יצאו ל־הפגנה לפני משרד הפנים בנצרת, כדי להביע בפני הממונה על המחוז, מר ישראל קניג את מחאתם על עיכוב משכורתם. (ע)

הקלטה מפתיעה נגד תומר, הוצגה במשפטו

הקלטה מפתיעה נגד אבנר תומר הושמעה אתמול בהמשך משפטו בבית המשפט המחוזי בבאר שבע. פרקליט מחוז הדרום עו"ד יעקב קרמסקי, ה־ציג בפני בית המשפט סליל הקלטה הקושר את טענות האשם במשטרה, ועתברר כי הוא נכבן למשפטו על ידי תומר עצמו.

כאשר נעצר תומר בנובמבר אשתקד הוא מסר למשטרה סליל הקלטה משיחה טלפונית שניהל עם ראש עירית אילת גד כץ, ואשר לפיה כאילו אין לעירית אילת כל טענות נגדו ב־קשר לפדיונם של שטרות הבטחון. איש לא טרח לבדוק את צדו השני של סליל ההקלטה, גם לא תומר עצמו, היחיד שעשה כן היה פרקליט מחוז הדרום, ושם גילה, כי תומר הקליט מסיבת עתונאים שערך, ושבה הסביר כי שער הריבית שהוא לוקח בהלוואותיו הוא 20 — 18 אחוז.

טענת התביעה היא, כי אם אכן זהו שער הריבית אזי ההפרש בין גובה ההלוואה לעיריה לבין הסכום שקיבל כשטרות, כלומר 6 מיליון ל"י נגנבו על ידי תומר. התביעה טוענת כי כדי להצדיק את הגניבה בשיעור של 6 מיליון לירות זייף תומר בנובמבר 1974 מערכת שלמה ומסמך של חשבונות, ממנה נובע שתומר נתן הלוואות בריבית כה גבוהה, שהשטרות שהותיר בכיסו בשיעור של שישה מיליון לירות הם ריבית עבור הלוואות חצי שנתיות ושנתיות השערכן כ־35 מיליון לירות.

רפ"ק יוסף רוזנברג, שעמד בראש צוות החקירה המשטרתית, ציטט בעדותו מהודאה הנאשם במשטרה, כי בשביל אחת ההלוואות שנתן בסך 700 אלף לירות, קיבל שטרות בסך שני מיליון לירות. שטר אחד לפדיון של חצי שנה והשני לפדיון של שנה. תומר הסביר אז, כי הריבית בניכוי מראש היא 77 אחוז.

בהקשר זה השמיע פרקליט המחוז את סליל ההקלטה של תומר. הנאשם הזדעק, קם על רגליו ואמר: "קרוס־הר, אם אתה חושב שאתה הצלחת בזה, אתה תיכשל".

לפני כן נמשכה חקירתו של ראש עירית אילת לשעבר אשר אור, על ידי הסנגור, עו"ד אריה קמר. הוא אישר את גירסת התביעה, כי ריבית של 20 אחוז היתה סבירה במערכת היחסים הפיננסים בין תומר לבין העיריה. המשך המשפט נדחה.

אושרה הארכת מילווה מלחמה בשנה נוספת

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול מספר חוקים: 1. חוק מלווה מלחמה על שבח מקרקעין תשל"ה־1975. 2. חוק מלווה מלחמה ובטחון רכוש, תשל"ה־1975. 3. חוק מלווה הסכה, תשל"ה — 1975. 4. חוק בול בטחון (תיקון והארכת תקופת היובל) תשל"ה־1975 — ושלושה מהארכות תקופות המלוות ובול הבטחון לשנה נוספת.

הועדה החליטה על השינויים ה־באים: בחוק מלוה מלחמה על שבח מקרקעין החליטה הועדה להגדיל את הסכום הפטור במקרה של מכירת דירת יחיד מ־200 אלף ל"י ל־300 אלף ל"י.

בחוק מלוה מלחמה ומימון רכש 1975 החליטה הועדה להגדיל את ה־סכומים עליהם חלים שיעורי המלווה כדלהלן: 12 ורבע אחוז מהכנסה חייבת שעד 45 אלף ל"י במקום עד 40 אלף ל"י. 14 ורבע אחוז מהכנסה חייבת שעד 45 אלף ל"י במקום עד 40 אלף ל"י. 17 ורבע אחוז מהכנסה חייבת שעד 45 אלף ל"י במקום עד 60 אלף ל"י. ו־22 ורבע אחוז מהכנסה חייבת מעל 85 אלף ל"י במקום מעל 80 אלף כיום.

הועדה החליטה להקטין את המקדמות על חשבון המלווה שבהן חייבות חברות מ־26 אחוז ל־24 אחוז. (לע"מ).

✱ הודעה חשובה לאברכים התנים שאין להם דירה קבוצה יפנו לעזרת דיור לבני תורה ת. ד. 1103 בני ברק.

מחאה נגד חילולי שבת באמונים ל„יום הזכרון"

— מאת סופרנו בכנסת —

מחאה נגד חילולי שבת המתוכננים באימונים לקראת „מבצע יום הזכרון" הנרשה אתמול ע"י חה"כ הרב שלמה לורנץ בשאילתה אל שר המשטרה.

בשאילתא אומר הרב לורנץ, כי הגיע לידו מכתב מאת „הכשה המאוחד לבצוע טקס יום הזכרון תשל"ה לזכר חללי מערכות ישראל, ירושלים" המיועד למשתתפים בטקס.

במכתב נקראים המשתתפים לבוא לאימונים לקראת יום הזכרון, שיתקיימו בארבע השבתות: 15 ו־22 במרץ ר"פ ו־12 באפריל, במגרש הרוסים ליד מטה המשטרה.

מלבד חילולי השבת בפרהסיה ה־כרוכים באימונים עצמם, מוזכרים ב־מכתב חילולי שבת נוספים, כגון: „החברים ירשמו לשיבוץ הן ליד הגר הן ליד המחלקה אצל מפקד הטקס".

מאחר ששר המשטרה אחראי על ה־טקסים מטעם הממשלה, ומאחר שהאימונים הנ"ל מתקיימים בשטח מטה ה־משטרה בירושלים, מבקש הרב לורנץ לדעת מה הסיבה שהאימונים נערכים דווקא בשבת תוך חילול שבת בפרהסיה, וכן תובע מהשר להורות מיידית לנוגעים בדבר לערוך את האימונים בימות החול, כדי למנוע פגיעה חמורה בקדושת השבת, בהמוני שומרי השבת ובזכרם של חללי צה"ל שמסרו את נפשם על קדושת העם והארץ.

ההפתעה של אמריקה היהודית

(המשך מעמוד ג)

ארגון האורטודוקסי הבולט ביותר ב־חיים היהודים, לאחר שבמרוצת ה־שנים האחרונות התפתחה במדה עצומה רשמה בצל ארגונים גדולים לרבות המפלגתיים שבהם, עבודתה מקיפה שטחים רבים החל מפעילות רחבה ביותר בקרב הנוער במסגרת „פרחי אגו"י", "בתורי אגו"י" „צעירי אגו"י", וכלה בפעולות של אברכים הצבור החרד הבעי"ב, פעולות של בנות אגו"י, נשי אגו"י, פרויקטים חדשניים של בתי מחסה לזקנים ועד למפעל הדואג להכשרת מקצועית ותעסוקה לצעירים היוצאים בפעם הראשונה לעולם העמל והפרנסה. מרשימה במיוחד היא הפעילות האינטנסיבית למען קיום הישיבות באהרה"ב. וזהי אולי גולת הכותרת וסוד הצלחתה של אגו"י שם, צבל עצום מושקע ע"י אגו"י בראשות נשיאה הרב שרר למציאת מקורות סיוע לקיומן של הישיבות אשר בעשרים השנים האחרונות גדלו והתרחבו בהיקף עצום ויש לדאוג להמשך קיומן והתפתחותם. אגו"י בעצמה מקדישה פעילות מיוחדת לשכבת צעירים מבתים שונים ללכת לישיבות. וכד ובכד היא דואגת ליצירת מקורות הכנסה לישיבות באמצעות מאבק חוקתי להשגת סיוע ממשלתי לקיומם, במאבק זה היו כבר עליות וירידות אך ישנה התמדה רבת מרץ בהתירה אל המטרה ועל כן זוכים הם להוקרה של הצבור ובראשו גדולי התורה שאינם חוסכים שבחים עבור מאמץ אדירים זה.

אפשר היה לחוש ברחשי אהדה אלה בעיקר באירוע השנתי הקבוע של אגו"י באהרה"ב, הלא זו „הדינר" ה־ארציה" או ה„קונוונשאן" בלשונם. ו־כאן מאחרים אנו את המוקדם כי הרי זו הלא היתה תחנתנו הראשונה בבואנו לאהרה"ב, חוויה שרישומיה לא ישכחו במהרה. נדיר הוא לחזות

בכינוס אגודאי כה מרהיב כה מקיף וכה מרשים, יהודים מכל קצוי המדינה האדירה, והמדובר במדינה שבין קצה לקצה מפרידות המש עד שש שעות טיסה, הנה, מכל המקומות המרוחקים נוהרים יהודים לאטלנטיק סיטי שבניו־ג'רסי, ההופכת בעיצומו של יום בהיר לעיר „אגודאית" המאכלסת בתוכה למעלה מאלפים איש המתכנסים תחת קורת גג אחד כשגדולי ישראל מכל החוגים מאצילים מהודם על המאורע הנמשך שלשה ימים תמימים. לא כאן המקום להאר רצידה זו שכבר דווח עליה בהרבה, הנקודה העיקרית היא ב־חוויה האישית שככל שאנו משהרים איתה לעצמנו היא מצטיירת ביותר ה־דר וביותר פאר, הערצה לגדולי ה־תורה והערצתם של אלו לאגו"י ו־לעומדים בראשה, ההדיינות בקיפה ו־ממצה בנושאים שונים, השמעת ב־קורת ונאומי הערכה, הצעות ורעיונות חדשים. החוויה מורכבת גם מראיתו של דור צעיר וחדש אשר רבים ביניהם או שהם בעצמם מבתים שלא ידעו שמירת תורה ומצוות מה היא, או שהוריהם היו כאלה, כאן ניתנת לך האפשרות לחוש בתעצומה של אגו"י שליחותה ו־רציונה בתקופה הרת עולם זו.

נסתיים קורס קציני חימוש

— מאת אהרון פריאל, כתב צבאי —

חיל החימוש תרם לא במעט לנצחונותיו של צה"ל, ובמלחמת יום הכפורים הוכיח חיל זה שוב את יעילותו, דבקותו במטרה, מסורות מפקדיו וחייליו כמעבר — כך בהווה — אמר אתמול קצין בכיר בטכס הסיום של קורס קציני חימוש, שנערך באחד הבסיסים אי־שם בארץ.

הקצין הבכיר הוסיף ואמר, כי דווקא בתקופה זו, תקופה של נסיונות להגיע להידברות עם שכנינו, הידברות שתביא אולי רגיעה לאיזור, שומעים אנו שוב ושוב את הדברים הנודשים המושמעים על ידי אויבי ישראל, המלווים הצהרות של איבה, אך עם ישראל וצה"ל כחלק מהעם דרוכים לבאות.

הקצין הבכיר השבח את הדגמוניו של התניד המצטיין, סגן־משנה דרור סמ"ה. (ל.צ.מ.)



לוח המודיע

דירות ובתים

בירושלים

למכירה

✱ למכירה בתל ארזה דירת 2½ חדרים ק. ב. טלפון 221769, 532887.

✱ 3 חדרים בסנהדריה מורחבת, למכירה! ק"ב, בהזדמנות, 02־288555 10—11, 3—5.

✱ למכירה 3 חדרים לדתיים בלבד, קוטלר 7 ק"ג, טלפון: 02־521815 מ־16.00 — 20.00.

✱ בתל ארזה, בר אילן בית 6 חדרים + גינה למכירה/להשכרה טלפון: 233859.

✱ 2½ חדרים, אפשרות לסוכה, רחוב הגבה, תל ארזה, 210,000 טלפון 532575.

✱ בהזדמנות דירה 3 חדרים, ק"ב, ציי נוה צבי 190,000, פרקש רחוב אוזכיהו הכהן 34 מ־19.30.

✱ בדמ"פ 3 חדרים במקור ברוך טלפון + הסקה דירתית חצר ומחסן 532660.

להשכרה

✱ בדמ"פ 2 חדרים גדולים וממבח גדול, פנוה, הבעש"ט 16 ירושלים.

✱ חדר צ"ב הנוחיות להשכיר מתאים ליחיד 02—536727.

✱ 3½ חדרים בנוה צבי, ק"ג לשנה־שנתיים. בהזדמנות! 02־288555 10—11 3—5.

✱ דירה וכלים לפסח 02—536898.

✱ בשכ"ת דירה מרוהטת 3½ חדרים בעזרת תורה קומה ג' הסקה מרכזית אפשרי לתקופה ארוכה טל' 02־288436 שעות 5.30 — 7.30 11.30— 1.30

✱ דירות וחדרים להשכרה מ"ה, עד ר"ח אייר טלפון 02 — 284748 מ־16—9.

✱ בשכ"ת 3 חדרים מרוהטת, בגבעת שאול + הסקה, 02—535743.

✱ בהזדמנות; להשכיר דירה בת 4½ חדרים עם ארונות קיר, מטבח לוקסוס, קרית מטרסדורף 02—524231.

✱ בשכ"ה בירושלים 3 חדרים ל־משרד / מגורים ברחוב הטורים, 287531, 221854 מ־14.00.

✱ דירת 2½ חדרים בשכ"ת סלנט 12, 02—416173.

✱ בשכ"ה דירת 3½ חדרים + הסקה גג מרכזי, + מחסן, רחוב אלקנה 1, 03—287884.

✱ בדמ"פ 2 חדרים גדולים 287089 משעה 3 עד 4 בלי מתווכים.

היוון

דירות בית־וגן:

✱ ½ ק"ב, למכירה + הסקה 135,000.

½ ק"ב, למכירה + הסקה 135,000.

✱ 2½ ק"ב, + הסקה 185,000.

✱ 3 ח' עם ארונות, מרפסת סגורה, 280,000.

✱ 4 ח' חדש! למכירה 325,000.

✱ 4 ח' להשכרה שנה שנתיים.

✱ 2½ למכירה בתל־ארזה ק"ב, בלא שמש, 150,000.

✱ 3—4 ח' למכירה בסביבות צפניה. יש עוד הרבה הצעות.

בלכנר שטראוס 25 מ־12—18, 02־228320, בבית: 02—527689.

✱ רק לבשכיר, תמורת 50 ל"י נשכיר דירתך בשכ"ת, ולהשוכר תנאים ביהודים, הרשהר באה שערים 72 טל' 288436.

✱ דירות לוקסוס מטבח רגבה 8, חדרים 9 מדרגות גוף נהדר.

✱ 5 חדרים 49 מדרגות מיידית! הלפרט 02—227226, 02—533597.

✱ דירות, בגינים ומגרשים למוסדות, הלפרט, 02—227226, 02—533597.

ביקוש דירות

✱ דרושה דירה 4—3½ חדרים למסירת הוך חדשיים לפנות טל. 02־287422 לו 4—6, 8—1.

הצעות ובקוש עבודה

✱ דרושים מדריכים (רצוי עם ידע מוסיקלי) לשעות הצהרים ואחר ה־צהרים לפנות ת"ד 5017 ירושלים.

✱ בעלה נסיון בכתבנות מעוניינת לקבל עבודות הדפסה בבית טל. 02—271411.

✱ מחפשת עבודת פקידות, מוכירות לחצי יום טל' 289780.

✱ סורג או מתלמד למכונות עגולות דרוש לבאדיסקס, ז'בוטינסקי 9 ב"ב. 780041 מ־16—8.

✱ דרושים מגסר טוב ורצפני ותלמיד לגיסור יהלומים טל. 052—28433.

הודעות

✱ חברת בקור חולים ע"י אגודת ישראל תל אביב יפו.

חולים הזקוקים או המעונינים בביקורים בביה"ח או בבית, או עזרה אחרת מתבקשים לפנות לחברת בקור חולים שע"י אגודת ישראל תל אביב־יפו בתחנות דלהלן:

א. בית אגו"י, רח' ברדיצ'בסקי 5, טל. 235844, 222152.

ב. ר' משה אונגר, בתנות לתשמישי קדושה בחצי בית הכנסת ה־גדול — רחוב אלנבי 110.

ג. ר' א. ג. ביבלה, דרך סלמה 142, טלפון 33032.

וכן ניתן להשאיל כלים לחולים ה־זקוקים לכך.

בימים שני וחמישי בשבוע בין ה־שעות 7—8 בערב.

במשרדנו רח' ברדיצ'בסקי 5, ת"א.

✱ עזרת חולים מודיע שמיד אחרי פסח יפתח הבית הבראה של עזרת־חולים בערד רח' חן 50, טל' בערד 97000, בב"ב 764534.

בבני־ברק

למכירה

✱ למכירה דירה 3 חדרים ק"ב חזית ברח' עזרא, או למכירה דירה 2 חדרים ק"ב ברח' עקיבא מרכז לרציניים טלפון 794394.

✱ למכירה 3½ חדרים + פ"א + 3 מרפסות קיב חזית במרכז בני ברק, בשלב גמר בניה לפנות בריל מואר בבני ברק טלפון 794219.

✱ למכירה דירה בת 2 חדרים +הול 03—794345.

✱ בהזדמנות לא רגילה למכירה דירה 3 חדרים 104 ממ"ר — 117.00 ויגר. באבוב 866423.

✱ למכירה בהזדמנות למחיר החלטה דירת בת 2½ חדרים טלפון 792120.

✱ דירת חדר במרכז בני ברק ק"ק חצר גדולה מתאים לגן או מרפאה, 789670.

✱ לרגל נסיעה במרכז בני ברק 2 חדרים גדולים והול בהזדמנות 03—786668.

להשכרה

✱ חדש להשכיר דירה בבני ברק עם כל הנוחיות אפשר מרוהט 03־746266.

✱ דירה להשכרה בבני ברק 3 חדרים עם או בלי רהיטים להתקשר 792476 אחה"צ.

✱ בבני ברק להשכרה דירה 3 חדרים מרווחים + פנת אוכל, מרוהטת יפה + מזוג אויר, טלפון 791273.

✱ בבני ברק בשכ"ת דירה מרווחת 3 חדרים מרפסות סגורה מידית 02—227008.

✱ בבני ברק רחוב אלישע 17 4 חדרים מרוהטים קומפלט כולל תנור־אפיה, מכונת כביסה מקרר טלפון 03—790201.

דירות ובתים

בתל אביב

✱ בהזדמנות בקרית הרצ"ה לוין 3½ חדשה + שכלולים, כניסה מידית 795433 — 797732.

בחולון

✱ להשכרה 3 חדרים אפשרי להקופה ארוכה במחיר הזדמנותי, 063/22104.

בנתניה

✱ בשכ"ה דירת 3 חדרים בקרית־צאנז נתניה בקרבת הים. להתקשר: 02—521344 מ־9—7 בערב.

שיעורים

✱ שעורים פרטיים בהלמוד ובכל מקצועות הקודש טלפון 04/725983.

מכירות וקניות

✱ למכירה בהזדמנות שמלת כלה טלפון 03—872227.

✱ לול־יצ תוצרת חו"ל ומטת תינוק בהזדמנות 02—27229.

✱ תושבי בני ברק המעונינים בשקי תפוחי אדמה חדשים (25־50 ק"ג) להתקשר 792641, אספקה לבית.

✱ בהזדמנות מגילת אסתר למכירה אפשר בתשלומים 766974.

✱ טליתות, תפילין, בזוזות, ספרים ותשמישי קדושה, מחירים זולים ביותר להשיג אצל משה אונגר, חנות חדשה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב, אלנבי 110.

✱ בהזדמנות חפצי בית פנים מאירות 13, בראון בערב 10—8.

✱ למכירה עגלה שכיבה לתאומים במצב מצוין לפנות טל' 790824.

✱ למכירה עגלת תאומים כחולה לשכיבה ועגלת ספורט ליחיד טלפון 03—704314.

✱ למכירה פטיפון חדש בהזדמנות טלפון 789701 בני ברק, להתקשר בשעות הערב.

✱ מבחר עשיר ומגוון של בגדי הריון לעונת המעבר, אצל „איפה", בני ברק, רח' ירושלים 8, ליד רחוב רבי עקיבא.

✱ בתצוגת ה„דירה לדוגמא" חדרי שינה, ארונות קיר, חדרי אוכל ובערבות סלונים, הנאים נוחים, שרות אדיב. ר' עקיבא 133 בני ברק קומה ב'.

פאות

✱ לקראת החגים ע"י מיוחד מחיצרה חוץ על כל פאה, יודקביץ, בני ברק, חבקוק 9 מ־4—7 אחה"צ.

✱ לנשים; עבור הפאה שלך ישנה מורידים 30 לקנית פיאה חדשה „אלורה" סלון „יובל" אלנבי 93 625682.

מכוניות

✱ מכונית למכירה 780122.

✱ צצור!!! דלק חנם „באוטו־גבריל" השכרת מכוניות, בתנאים נהדרים, בני ברק טלפון 799588.

מטפלות

✱ דרושה בתל אביב מטפלת לילפנה"צ, להתקשר: ברגמן טלפון 285390.

✱ מטפלה לילד לפנה"צ טלפון 02—281193 לאחרי פסח.

✱ אשה אחראית מעונינת בעבודה כעוזרת לגננת — שמטפלת בילדים טלפון 791295.

אבידות

✱ נמצא שעון גברת בסביבת גאולה מעוניין בחודית 783703 מ־7 בערב. טל' 02—222734.

שידוכים

✱ בחור חרדי ת"ח בן 26 בסתה מעוניין בחורית ת. ד. 112 בני ברק.

לוח היום

ביום, יום ששי, ב' אדר השליש
הדף היומי: מעילה ה
המשנה היומית: אהלות מו ד"ז
ההלכה היומית: יום טוב הקי ב"ד

זמני היום

סוף זמן ק"ש	8.03
זמן שקיעת החמה	5.48
מחר	
זמן עמוד השחר	4.08
זמן נץ החמה	5.47

תורנות בתי מרקחת

ירושלים

ליל שבת: אברמוביץ המלך ג'ורג' 21.
יום שבת: מאיר, יפו 44
מוצאי שבת: אופלסקה יפו 110.

בתל אביב

פרנקל, המלך ג'ורג' 28.
שלמה המלך, שלמה המלך 78.
יום שבת: גרוסו שינקין 27
צפון, יהודה המכבי 33
יאני, יהודה הלוי 67
מוצאי שבת: פרנקל, המלך ג'ורג' 28
הרופה, דיזנגוף 217
יאני יהודה הלוי 67.

בני ברק

ליל שבת חן, ז'בוטינסקי 99 רמת גן
שבת ומוצ"ש: ירושלים, ירושלים 62

רמת גן

ליל שבת: חן, ז'בוטינסקי 99
שבת ומוצ"ש: נגה, כצנלסון 151, גבעתיים.

חיפה

ליל שבת: עליה, בת גלים, עליה 44
שבת ומוצ"ש: בלפור, בלפור 1

נתניה

ליל שבת: הדסה, הרצל 24
שבת ומוצ"ש: המגן, ויצמן 13

פתח תקוה

ליל שבת: הירקון, שטמפפר 24
שבת ומוצ"ש: מרכז השרון, חובבי ציון 40

באר שבע

ליל שבת: בריאות, הרצל 72
שבת ומוצ"ש: הנגב, קק"ל 108

בת ים

ליל שבת: בת ים, בלפור 45
שבת ומוצ"ש: גני בת ים, הנביאים 3

חולון

ליל שבת: נאות שושנים, גאולים 44, באות שושנים
שבת ומוצ"ש: אסותא, טרומפלדור

הרצליה, רמת השרון, רעננה, כפר סבא רמתיים:

ליל שבת: כפר ריבליה, ויננס 142
שבת ומוצ"ש: כנ"ל.

תורנות רופאים

ירושלים

משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר — תחנת מגן דוד אדום — רוממה. ברפאה עם רופא פתוחה במקום לבקרים דחופים במשך כל שעות היממה.

תל אביב

ד"ר הר אבן רח' אפשטיין 6, טל. 443281;
ד"ר סגל רחוב בלוך 12, טל. 247860;
רופא תורן במגן דוד אדום טל. 101

חיפה

התחנת מגן דוד אדום, טלפון 101

תורנות בתי החולים

ירושלים

ליל שבת: ילדים — הדסה, פנימית ונשים — בקור חולים, כירורגית ועיניים — שערי צדק.
שבת ומוצ"ש: ילדים נשים כירורגית ועינים — שערי צדק, פנימית — הדסה.

תל אביב

ליל שבת: „רוקח הדסה" — למחלות פנימיות, „איכילוב" — למחלות כירורגיות ואף אוזן גרון.
שבת ומוצ"ש: „איכילוב" — למחלות פנימיות וכירורגיות ואף אוזן וגרון.

בחיפה:

ליל שבת: „רוטשילד"
שבת ומוצ"ש: „רמב"ם".

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: ההסתדרות „אגודת ישראל" העולמית — בועד הפועל.
העורך: יהודה לייב לוין
המערכת: „בית פינחס", רח' שומר הכותל 5, ת. ד. 1306, טלפון 222258
— □ —
משרד לילה המערכת: אישור תמשיה מקור ברוך ירושלים — דפוס המו"ל, טל. 526695 222258
— □ —
סניף ת. א. אלנבי 122 ת.ד. 1969 טל. זמני 622666
בשעות הערב: טלפון 823341
— □ —
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
— □ —
מוכנות „המודיע" בארצות הברית לקבלת מנויים ומודעות
Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
851 - 5100
Tel. 851 - 5016

هكذا من الأصل

ת או הר
סאדאת?

המשטרה מזהירה מפני גל מעטפות נפץ

יש להזעיק המשטרה במקרה של דאר חשוד

7 מעטפות נפץ נתגלו בלבנון

העיראקים הפסיקו את המיתקפה על הכורדים

„כדי לאפשר למעונינים לברוח לאיראן"

י. שפיגל

תרמית או הרפתקאה במדיניותו של סאדאת?

במהלכיו של סאדאת, קשה להכ־
ר אב הוא יותר לתרמית גדולה או
הרפתקאה גדולה. כאשר מדובר בתר־
מית, הכוונה היא כלפינו; הוא מי
צן לחזור על תרגיל כלהבת יום־
הכפורים, בודאי לא לפי אותו ה־
אב של אמצעים ושעת־הכושר,
לפי אותו עקרון של הונאה. ואם
ובר בהרפתקאה, הכוונה היא כ־
ריביו, כלפי העולם הערבי שהוא
זה להעמידו על עובדה גמורה של
קיימות לקראת הסדר עם ישראל
יאה מהסכמה־הבלתיכלולה.
שבן הרבה הוכחות לכבר שתי ה־
שרויות, וסאדאת בעצמו משחק ב־
שני הכיוונים, אולי מתוך כוונה
גם לבלבל את הדעת כדי שלא
ו בדיוק לאן הוא חותר. ולגבי כל
ת בשתי האפשרויות היא נאלץ
זק את המשחק הזה, אם כתנאי
באה גדולה כלפינו, היא מוכרת
זק את „משחק השלום", או „ה־
י", כדי למנוע מאתנו הכנה הד־
צית לאפשרות של מלחמה; ואם
תו להעמיד את העולם הערבי ב־
עובדה קיימת, הוא מוכרח לשחק
משחק המלחמה, כדי למנוע את
רין, בעיקר סוריה ואש"ף, מלה־
ץ לו במאמצית, וצריך הוא מטלטל
ם בין הכרזה להכרזה בחשש ל־
בה צבאית לקראת הסדר נפרד
הבטחה לצאת במלחמה.
נרים אינה זקוקה כיום למלחמה,
ם בחינה, את מה שצריך היה
צת להשיג ע"י מלחמה, או ה־
ל שיכול היה להשיג — כבר ה־
ממלחמת יום־הכיפורים. באותה
מה לא שיחקה שאלת נצחון או
מה את התפקיד האמתי שנועד
לה זו. הוא ביקש להוכיח שהוא
ל לצאת למלחמה, כי שינה ב־
ה את תכונותיו של הצבא המצרי,
בעצם הלחימה ואם באמינות ה־
ים, אם בהחזקת השליטה המר־
ואם במידה ניכרת של דביקות
יה ובמשימה. העובדה שאחרי ה־
זה הראשונה נחל הצבא המצרי
ה ע"י הצליחה הישראלית ל־
השני של התעלה ובכיתורים עד
ה־101 מקהיר — אין בה כדי
ת מן ההישג המצרי הראשוני.
צרו של סאדאת בתחום המדיני
דולים עוד יותר. הוא ריכז אליו
שומת־לב העולם והחזיק בה ב־
ה מאז המלחמה. אם קודם ל־
ה כמעט ולא דיברו בנושא ה־
ז בפורומים הבינלאומיים, הרי
אין רגע שלא ידברו בכך. אך
יק תשומת־לב ריכז אלא הפך
בעיה לבעיה של העולם. מדי־
יבות נפשו בצונית בפתרונה
עד למקסימום של איחוד ה־
הערבית.
ס, בתקופה זו, השיג את שיא
ריביות שלו כנשק חד, פוגע
, העולם הערבי משחק בו עתה
; הסכנה את הכלכלה ואת ה־
של העולם החפשי כולו. רק
נ נמסר, כי בידי יצרניות הנפט,
מדינות ערביות — הצטבר ב־
; השנה האחרונה עודף... כסף
של מיליארד דולאר, כשלעומת
סובלות המדינות צורכות־הנפט
ן של 67 מיליארד דולאר. אלה
כומי־ענק ההופכות את העולם
כמעט לשליט בעולם החפשי.
ק ממחיש את ההנחה כי בעיית
ההיכון הפכה להיות בעיה של
כולו.

*

מודאי גם השלבה אחרת לנתח
בחינת מה שחייבת ישראל ל־
לעשות במצב שהתהוה. מן
הזה אפשר להוכיח עוד יותר
ה של ההיות האמכרית, שהשד־
לא איכפת להם על השטחים
מחזיקים ואינם מתעניינים במעור־
מן ההשקפה ההומאניטארית ה־
של „מצב הפליטים הערביים",
והסמבך בבוהרו־ההיכון מבבחנו
כלכלה, להרוס מדינות ולה־
ת הערביים למעצמה גדולה ה־
את העולם החפשי כולו ב־

צתון הזה, של עודפי מיליא־
של דולארים בידי הערבים, מול
המחיר של מדינות צורכות־
כדי להמחיש תמונה זו. בכשרון
היתה יכולה מדינת ישראל
כעליה, במידה ניכרת, את
עולם שהיא בעצמה תתרום ה־
י להקל מעל העולם כולו את
ד הערבי.
ה במאמר מוסגר, והשאלה היא
שתי־הפנים שבגלה סאדאת ב־
המערכה המדינית שלו, של
של מלחמה, כאשר נתונים שר־
כיום בבירור שאין לו כל צו־
לחמה. הוא הצטייד בהרבה מאד
מאז מלחמת יום־הכיפורים,
שהוא לא זקוק למלחמה נו־
לא שכזו עלולה להשמים מי־
בה או כל מה שצבר במלחמה
. קלף זה של „נצחון" הוא
בידיו, אם תודות להלם הרא־
שהנחיל לעולם בעצם יציאתו
; כה מתוכננת וכה כתונ־
ואם משום שישראל בעצמה,
הלם, לא השכילה עד כה ל־
מן המבוכה וגם לא הצליחה
לעולם את העובדה המשוכת
ה צבאית טהורה היא ניצחה
ולא מצרים וסוריה.
הזה יכול להשתנות בבת־
ם, חלילה, תקרה מלחמה נו־
התנהל לא לפי התסריט של
יום־הכיפורים אלא לפי זה של
שש הימים. אך שהשתנו ה־
ונים מבחינת ציוד, בשק מ־
הארגנו ואמונו של הצבא
— אפשרות כזו איננה בלתי
על הדעת, וצריכה סאדאת,
ריאליסט, הוא גם די מופתי
ת זו.
לכת לפי קו הנחה זו, הרי א־
אה בכיון של התקדמות ל־
אות ממנו את נקודת־המוצא

להתהגגתו המדינית בתקופה האח־
רונה, כשהוא נותן פומבי, בלא־הרף,
לנכונתו להשיג הסדר נוסף, להשיג
דחייתה של מלחמה, נכנס לעימותים
די חריפים עם סוריה ואש"ף, מסרב
לקבל לפגישה את ראשי הארגון, מכין
את דעת־הקהל לקראת אפשרות של
הסדר נוסף, על־ידי פרסום מכוון ד־
שיפה של ידיעות בעתונות המצרית
הרשמית והחצי־רשמית על הסיכויים
הנהדרים של קיסינג'ר להשיג הסכם
הסדר נוסף. מכאן גם הכרזתו שלא
יתן לסוריה ואש"ף לסבכו במלחמה,
כשיש סיכוי להשיג החזרת שטחים.
אמנם נכון שהוא מתעקש ומסרב
להסכים למינוחים שונים, כגון „ה־
תקדמות לשלום", „הצהרת אי־לוחמה"
אך כל זה יכול רק להיות הסבר ל־
חששותיו למתוח את החבל יותר מדי
כלפי העולם הערבי, ואלהי הקיצוניים
שבתוכו. הוא רוצה להשיג הסדר ש־
ישחרר אותו מחובת־מלחמה ובו־בזמן
לקבל הישג בלתי־מבוטל של נסיגה
ישראלית נוספת משטחים אסטרטגיים
בסיני, כגון מעברי־ההרים או שדות־
הנפט באבו־רודס.

*

אך הכל עלול להיות גם הפוך. כאר
דאת שמספק בעצמו הוכחות רבות על
תגיירת להסדר נוסף ודחיית מלחמה,
מכסה גם את ההוכחות ההפוכות. ה־
כונתו הישגיה בערומותיה שטנית, מ־
אפשרות לו לשחק בשתי האפשרויות
במידה שווה. בה במידה שהוא יכול
להתהגב „מתון" באופן יזומי, אפשר
להוכיח שהוא הארוס והמסוכן ביותר
שכאויבינו, המגר פי־כמה מסוריה ד
מאש"ף, שני גורמים ש„זכותם" בכך
שאומרים בדיוק מה שהם רוצים, כי
עוד קיצוניותו של סאדאת עטופה ב־
צביעות, וכבר ידוע מה נאמר על
הצבועים.
הנה־כי־כן, שבה במידה שאפשר ל־
הוכיח שהאינטרס הבסיסי של מצרים
איננו במלחמה, אפשר להוכיח גם
את ההיפך. ניתן לומר, כי כדי ש־
סאדאת יוכל לחתום סופית את הי־
שגו במלחמה, הוא זקוק לעוד מ־
לחמה אשר תשכנע את העולם כולו
כי מצרים השיגה עליונות בתחום ה־
צבאי. אלא, שלשם יציאה למלחמה
נוספת זקוק סאדאת באורח דחוף ל־
כל אותם מרכיבים שאיפשרו לו את
ההצלחה היחסית במלחמת יום־הכיפו־
רים.
הוא זקוק שוב לישראל מרומה,
מולכת באשליות, רדומה מול הסכנות,
עסוקה בתוך־עצמה במריבות פנימיות,
מתפנה לענינים שוליים, שוקעת בבוץ
של מחלוקות פנימיות, אכולה מריבות
וקרועה בויכוחים ותהומים על רקע
מדיני, צבאי, כלכלי, חברתי ודתי.
בה במידה, הוא חייב להחזיק במתח
רציני את דיבורי־השלום, אשליות־
ההסדר, נכונות דחיית המלחמה כאמ־
צעי להשגת מטרות. הוא מוכרח ל־
שלב במשחק הזה את ארצות־הברית,
להתניף לראשיה, לומר פעמיים ביום
„ידידי הנרי", לשקר במצח־נחושה
על מידת הקשרים שלו עם מוסקבה,
להוזר עשר פעמים בשבוע על דרשו־
תה של ברית המועצות שחדלה לספק
לה נשק, לבנים עוד פעם ועוד פעם
משלחות מכובדות של שרי ממשלתו
למוסקבה, החוזרים בידים ריקות מ־
שם, להכריז על פגישת־פיסגה עם
ברז'נייב ולבטלה בצורה דרמטית, ל־
הציג את העולם באיפיונות שבהם הוא
הופך להיות המדינאי הגמיש המתון,
בעל סממני־אינטלקט, הבוחן את ה־
עולם מנקודת־ראות פילוסופית, המכיר
בחוסר־התועלת של המלחמה ובאושר
הגלום ברעיון השלום.
כדי להתמיד במשחק הזה, הוא גם

איזה שהוא הסכם. הוא יתחייב על
דבר־מה שהוא בלתי חורג יותר מדי
מנקודת־הראות של הקיצוניות הער־
בית. אם ישראל תלך למלכודת הזו
— מה טוב; אז תחזיר מצרים לעצמה
שטחים חיוניים: החזרת מעברי־ההרים
השולטים באורח חיוני על מרחב סיני
כולו, תשכיח בישראל עוד קלף בעת
מלחמה. סאדאת יוכל לקרב את צ־
באו לריכוזי האוכלוסיה הישראליים
ויעמיד את המדינה היהודית במצב
קשה ביותר של איומים מפחידים ד
מוחשיים שלא היו כמותם מאז קיומה.
אם ישראל תתעקש ולא תלך לקראת
הסכם כזה, — יוכל סאדאת להכריז
כי ישראל הכשילה הליכה להסדר מ־
דיני. הוא ידליק אז את כל הנורות
שהכין לעצמו. הנפט יחזור לתפקד
לא רק כמקור־סחיטה כספי המרוקן
את העולם החפשי מכל משאביו, אלא
יהפוך שוב לנשק־של־חרם כלפי כל
מדינה שלא תוקיע את ישראל כתוקפן.
הוא יאלץ אולי אז אף את ארה"ב
להתנער מישראל. וכשכל זה מוכן,
יפתיע שוב במלחמה, כשישראל איננה
יכולה להשיג שוב מארה"ב מה ש־
השיגה במלחמות קודמות, במיוחד ב־
מלחמת יום־הכיפורים.
אם כך הם הדברים, אפשר שוב
להבין למה הוא מחפש כל־כך אחרי
מקורות־נשק, אפשר להבין את ה־
ספק הגדול באמיתות ה„קרע" בין מו־
סקבה לבין מצרים, את הקפיצות ה־
משונות ביחסים עם אש"ף, מתמיכה
להוסת בועידת רבאט במנהיגותו ה־
בלעדית של ערפאת על הפלשתינאים
עד ל„סכסוך" שהיה כרוך בסירוב ל־
קבל את משלחתו ועד לתרועות־הנצחון
על הפשיטה בתל־אביב, שכלל אין
לדעת אם לא היתה זו מזימה שנר־
קמה בדרגים ערבים עליונים.

*

איזו משתי האפשרויות היא הנכונה
והאמתית? דומה שבהתלבטות הזאת
מתמצה עתה כל הקושי וכל החומרה
של ההתלבטות המדינית הישראלית. כל
אחת מהן מתגלמת במושג הפופולארי
כל־כך: „קונצפציה". כל אחת מהווה
תפיסה כוללת שונה, המחייבת היער־
כות לכיוונים אחרים.
אך גם אם נוטות יותר ההוכחות
לכיוון מסויים, אין הממשלה יכולה
להתרכז אך ורק בזה, כי גם אם יש
הוכחות מעטות לנטייתו ההפוכה של
סאדאת, אסור להתעלם מזה; גם אם
הממשלה יודעת, לפי מקורות שלציבור
הרחב אינם ידועים, שאמנם איומי־
המלחמה של מצרים הם רק „משחק"
וסאדאת מדריך את הליכה־להסדר,
איננה יכולה לסמוך רק על זה, אלא
עליה להחזיק יד על הדופק גם בכיוון
השני של ההונאה הגדולה ביותר ש־
סאדאת חכם ומכין. הוא הדבר ב־
אפשרות השנית, שאי־אפשר לאחוז רק
ב„רובה" משום שלפנינו מסכת כה
מורכבת וכה מסובכת. צריך להיות
מוכנים למלחמה בכל המובנים, אך
בו בזמן למצות עד־תום את האפשרות
להימנע ממנה, וזאת לא רק משום ע־
צם החובה שלא להסתבך בכגון זה,
אלא גם כדי שלא להסתבך מבחינה
מדינית וכלכלית עם מדינות־העולם
העלולות להתלכד למחנה־אויבים ג־
דול נגדנו, אם יוכלו למצוא שאנחנו
היינו התוקפנים.
הנו מצב עדין ומסוכן ביותר; מ־
דובר באויב שלגביו מצווים תמיד ל־
היות בגדר של „חשדהו", ואף יותר
מזה. אם להסיק מסקנה על־פי רחשי־
לב, חזקה יותר נטיה להאמין ל־
סאדאת המלחמתי ולא זה של שאף־
ההסדרים. סאדאת שהצליח לאחז עי־
נים לפני מלחמת יום־הכיפורים, ל־
כוד בדוחף פנימי עצום הדוחק אותו

לנסות פעם נוספת, להצליח עוד פעם.
ישנה דינמיקה קבועה אצל הצלחה
ובעלה, שלעולם איננו מוכן לצעוד.
מי שמרוויח בכספים אץ תמיד יותר
להתעשר. מי שמצליח במלחמה, מ־
שחיז חרבו לשניה. גם זו נקודה ש־
אין להתעלם ממנה, מה גם שישנו
הגיון די מבוסס שירצה במלחמה נו־
ספת או שיהיה נאלץ לפתוח בה, מ־
סיבות פנימיות שונות ומרצון לבסס
את ההצלחה הראשונית שלו.
כאשר עומדות בפני המדינה שתי
אפשרויות כה חדות, מוטב, למען ה־
זהירות, לחשוש יותר מפני אפשרות
של תרמית־והונאה מצד סאדאת, ד
לאור זה יש לכוון את כל המהלכים,
לא רק מבחינה צבאית, אלא גם מ־
בחינת הפכחון המדיני, העירנות, ה־
לוחמה המדינית וההסברתית ד
הכנת הציבור, בכל המובנים, כי ה־
כל יתכן ואין מקום כלשהו לאשליות.

מהדורה חדשה של „בקורת־המקרא"

כפירה ומינות בלבוש 'תלמודי'

בהוצאה המתיימרת לשאת שמם של רבנים חשובים

— מאת יוסף דרוק —

„עלינו לעשות מאמץ מיוחד לחסל
את הנוהג המסוכן להשאיר פרסומים
בעניני יהדות בידי מזכיר או עורך
וכשמופיע דבר בדפוס על ידי מוסד
רבני הרי כל אחד מהרבנים אח־
ראי על כך ולכן צריכים לבוא דב־
רים ברורים בשם ראשי הציבור ה־
רבני".
ציטטה זו מתוך מכתבו של הגרא"י
אונטרמן הרב־הראשי לשעבר כלולה
במכתב, אותו הריץ, לפני כחוד־
שיים, אל הרב ב.י. רבינוביץ רבה
של חולון.
מתוך הציטוט לעיל ניכר שמדובר
במקרה חמור ביותר של הבעת דעות
פסולות, שנעשתה בחסות רבנים כ־
אילו האשר הרב אונטרמן קובע שנו־
הג זה כבר השתרש ואנשים שאינם
מוסמכים מפיצים דעות כוזבות בש־
מם של רבנים בישראל.
באותו מכתב גם קובע הרב אונ־
טרמן ש„עניני ציבור תורניים —
נעשו — כהפקר לכל לבלר וכו' ד
חובה עלינו לעשות קץ לפעולות הר־
סניות כאלה".
הקורא כבר בודאי תאב לדעת במה
דברים אמורים ומהו הפרסום שהוצ־
ציא משלוותו את הרב אונטרמן ה־
ישיש האשר כפי שמסתבר גורם סע־
רת רוחות בקרב הציבור הרבני ב־
ארץ, ודבר קיומו מובא לפרסום כאן
לראשונה.
ובכן מדובר בהוצאה מיוחדת של
מסכת ראש השנה שיצאה לאור על
ידי „האגודה לאיזור התלמוד" ת־
חת השם תלמוד לבתי ספר ולעם.
האגודה לאיזור התלמוד מורכבת מ־
אישים שונים, ובין שמותיהם של עור־
כי הפירושים מופיעים גם שמותיהם
של הרבנים אונטרמן, רבינוביץ, כ־
הנא ועוד, אשר כפי שמסתבר מת־
בצרים כולם באחריות כלשהי לערי־
כת המהדורה וטוענים כי כלל לא
ידעו על הוצאת הכרך האמור ובודאי
לא ראו את הפירושים, אשר לפי
עדותם של רבנים גדולי תורה, יש
בהם דברי כפירה גלויים, וביקורת
המקרא.
מדובר בניסיון ל„הסביר" בצורה
„מדעית", אשר כפי שמסתבר לדברי
הרב רבינוביץ מחולון, היא גם אנטי
מדעית ואנטי היסטורית ואין בה, רק
הכחשת האמונה ופיטום תינוקות של
בית רבן בדברי שטות שהם בחינת
ריעל לנשמותיהם.
כאמור, הוצי"ל את מסכת ר"ה האגודה
לאיזור התלמוד ולחקר התורה שבע"פ
הנתמכת על ידי משרד החינוך — ה־
מחלקה לתרבות תורנית ומשרד ה־
דתות.
בין העורכים וראשי האגודה נמצאים
כאמור, אישים רבניים אבל מסתבר ש־
שמותיהם של אישים אלו הוכנסו ל־
רשימות בדרך פסולה וכל האישים
הרבניים ששמם מוזכר על גבי הספר
מתנערים מכל אחריות.
הרב ק. כהנא שאף שמו מופיע כ־
אחד מן העורכים כותב להרב ד. מ.
איינשטיין מירושלים שפנה אליו ב־
קשר לבקרה. שלא זכור שהסכים ל־
היות אחד מן העורכים של המהדורה
כסטנתו של הרי"ל, הרב כהנא מציין
ש„השכו עיניו" כאשר ראה את הכרך
של מס' ראש השנה דברי הכפירה
שהודפסו בו הוא מגלה שהגיע לסי־
כום עם ההרי"ל שבתחילה צנה לו כ־
דבריו „בשצף קצף" שהוציא את ש־
מו מן המהדורות הבאות ועתה קיים
ויכוח ביניהם לגבי העבר. אשר גם
בזאת הוא דורש תיקון, כאשר לדבריו
לא הסכים להופיע כאחד העורכים ל־
שם עידוד הפצת התלמוד בסטנת ה־
מוציאים לאור.
לעומת זאת כאשר הרב ב. י. רבי־
נוביץ רבה של חולון שהסכים לעמוד
בראש המערכה למסכת ביצה. ולדבריו
אכן ניתנה לו האפשרות לעבור על
כתב היד של הפירוש העברי, לעיין
בו כמה חלקים ולבדוק ולהתאים מ־
ספר דברים. אשר לחלק של מסכת
ראש השנה לא ידע כלל כי עומדים
להביאו לדפוס וכד אשר לא הביאו
לפניו את הדברים והחמורים לא שיער
כלל במה דברים אמורים, לדבריו הוא
פנה מיד לעורך האיגו' אליהו רובין
וביקש לעכב הפצת הספר ולהוציא
את שמו. הרב רבינוביץ מציין ש־
מדובר כאן „במקרה לא טהור של ניצ־
צול שמי בצורה לא הוגנת ביותר".
נמסר כי נבדקה גם פעולה משפ־
טית אם מר רובין לא יאות לתקן את
העוול שנגרם.
מר רובין שהרבנים האמורים פנו
אליו מנסה לתלות עצמו בספר של
רב מסוים שהרב רבינוביץ קיבע ל־
גביו כי „מביני דבר לא השתמשו ב־
פירושו על התורה מחמת נטייתו ל־
קבל לעת מבקרי המקרא".
רשימת החברים באגודה האמורה
היא מורכבת מאד כמעט מכל
החוגים בארץ, על גבי הספר מופיע
שאת הניקוד והפיסוק ערך הרב ש־
למה בן הזהר, כלא שלגבי הפירושים
לא היתה לו כל דעה.
בין חברי נשיאות הכבוד נמצאים
בנוסף על הרב אונטרמן והרב כה־
הנא הפרופסורים ליינגר ופדן ובהנ־
הלת החברה רשומים בין היתר הרב
שכורש הד"ר גבריהו ואחד בשם גרשת
יקר מנהל של בית הספר התיכון
„קוגל" בחל אביב. בין חברי המועצה
נמנים מר ישראל ישעיהו יו"ר ה־
כנסת ומר י. גולדשמידט. גם בין
חברי המערכת אנו מוצאים בליל של
אישים מחוגים שונים וביניהם גם
עתונאי ממערכת הצופה ואחרים על
היוצאים נמנים הרב עמנואל קוסובסקי
מר י. גוה ארכילוגי, ומר א. זר א־
הטרנוס. מה שלא הצלחנו לברר עד
לפרסום הדברים, האם גם שאר ה־
שמות של הרבנים העסקנים ואנשי
המדע הם רק „לתפארת" ההוצאה ד
ההתיחסות המערכת המעשית אליהם
היא כאל שלושת הרבנים המוזכרים
שהביעו דעתם הברורה, והאם העור־
כים ערכו ההוצאצים אולי לא יצאו כלל.
מתוך דבריהם של הרבנים אונטרמן
רבינוביץ וכהנא ברור שיש כאן מעשה
מרמה מכוער.
באכור מתפרסמת כאן לראשונה ה־
פרשה המכאיבה שגורמת צער לאנ־
שים שעורבבו בה.
כדבריו של הרב אונטרמן אותם
ציטטנו בפתיחה מציבה הפרשה כ־
מה סימני שאלה על דרך הטיפול
הנהוג בענינים כגון אלה. ובעיקר
מתעוררת שאלה כיצד להתייחס אל
„מידת הנאמנות" של אנשים מסוג
זה אשר לכאורה נראים כוונותיהם
טהורות וטובות אך סופה של הפרשה
אשר כפי שמעיד הרב רבינוביץ „ה־
דברים מתכחשים לגמרי לכוונת ה־
תורה לבסס האמונה במשה ובנבואתו
על האותות והמופתים אשר עשה ל־
עיני כל ישראל, כבר הרסומו מצרים
ניסו ללכת בדרך זו של הסברת מעשי
משה על ידי „לבטיהם" — — אבל
בסוף הוכרחו להודות כי אצבע אלו־
קים היא". כאמור הוא קובע שהדברים
הם גם בורות מבחינה מדעית ואנטי
היסטורית.
והוא שואל: „איך אפשר על יסוד
גישה אנטי־מדעית ואנטי היסטורית
כזו להכחיש את האמונה ולפסם בזה
גוה תינוקות של בית רבן?, אפילו
מבקרי האמונה התנ"ך הכי נוצצים
לא העיזו להגניב את מסקנותיהם
לתוך מערכת חינוך יסודית כלשהי,
אפילו כשהיא חילונית" מדברים אלו
עולה הפרשה באור חמור פי כמה.
הפרשה זו היא כפי הנראה רק
בשלביה הראשונים ועדיין לא נאמ־
רה בה המלה האחרונה כך שיש לצפות
להתפתחויות נוספות העלולות לעו־
רר סערת רוחות.

ההפתעה של „אמריקה היהודית"

— מאת אברהם יוסף לייזרזון —

ההפתעה העצומה ביותר לאלה ה־
מבקרים בארה"ב בפעם הראשונה,
הוא בגילוי של „אמריקה היהודית,
החרדית, והמוסדית" אמנם שומעים
כאן על החיים היהודיים בארה"ב
על הרכוזים החרדיים, שומעים כאן
רבות שיש צבור תורני, חצרות אד־
מו"רים ישיבות גדולות וקטנות, תל־
מודי תורה, בית יעקב, בתי כנסיות
ובתי מדרשות ומוסדות צדקה וחסד,
ובכל זאת עד שלא נפגשים עם „עולם
חרש" זה פנים אל פנים קשה להע־
לות על הדעת שכאלה הם החיים
שם ושההיקף כה גדול ורחב.
רוב זמננו עשינו בניו־יורק, הכרך
הגדול הענקי המטיל אימה על כל
הנקלע לתחומו בפעם הראשונה, גר־
רדי השחקים של מנהטן מגמדים את
האדם והקטינים אותו כבר מרחוק
במיוחד בשעומדים לידם מקרוב, מ־
סביבם רוחשת התנועה האדירה של
חיי כרך. מאות אלפי בני אדם זור־
מים בכל הכיוונים, והאדם הבודד מא־
בד את יחודו וחשיבותו בעיני עצ־
מו, אולי יש בכך לפעמים תועלת
מוסרית שהאדם יראה כמה הוא קטן
ודל, באותה ניו־יורק רבתי שהיקפה
וגדולה ממש דמיוניים, קיימת גם
מציאות יהודית עצומה, ישות מוח־
שית ומורגשת ביותר, שמענו רבות,
למשל, על בורו פארק שכבר קין
בכל זאת ההפתעה הראשונית למראה
איזור גדול זה ממש מדהימה ומש־
איזה אותך תהה ומשתאה.
רובע יהודי זה מצטייר בעיניך
בטרם הגעת לאמריקה כשכונה אשר
בה יש „גם" ישיבות ובתי כנסיות, אך
כאשר אתה בא לשעריה הנך נזכר
באוירת ארץ ישראל החרדית, הטיסה
הארוכה במטוס הג'אמבו שעשית זה
עתה נראית לך כאיזה חלום שחלמת,
אתה מרגיש שחזרת למקום שממנו
באת, לא יאמן ממש, רחובות שלמים,
ארוכים ורחבים, והעולם סבו־
בים בהויה חרדית מובהקת, הרחובות
הומים אלפי חרדים על תלבושתם
החסידית, בני תורה צעירי זקנים ה־
ממלאים את בתי המדרש, ילדים ובני
נוער בעלי חזות חרדית המהלכים
ללימודיהם, מי ברגל ומי במכוניות
הצהובות של מוסדות התורה המקיי־
מים הסעה מאורגנת, המוני חנויות בתי
עסק ומסחר שבעליהן יהודים חרדים.
רק הכתובות המרובות בשפה האנ־
גלית מחזירים אותך למציאות שהנך
שוהה בגלות ובנכר באמריקה הרחו־
קה.
אבל, כאלה היא פני אמריקה ה־
חרדית. כשבחנויות המרובות מוצבים
שלטים המודיעים שהחנות סגורה ב־
שבת ופתוחה ביום ראשון, אתה מת־
וודע לליברליות של השלטון האמרי־
קאי המאפשר לכל אדם, באשר הוא,
לחיות באמונתו ללא כפיה ולחץ. אך
לי בשל כך אין כלל תחושה מוזרה
בהפגשך עם אקדמאי רם דרג אשר
זקן ארוך ותלבושה חרדית עטופים
מסחריים הסואנים ביותר בניו־יורק
אותו. ואין זה מפליא שבאיזורים ה־
מתהלכים אלה לצד אלה, חסידים
במעילים ארוכים שמכנסיהם תחובים
בגרביהם לובשי חליפות קצרות ש־
ציציות ארוכות מתבדרות מתחת ל־
כפיליהם.
אם ימי החול הם הפתעה, הרי
ימי השבת בבורו פארק, בוויליאמס־
בורג, מונסי, ושאר הריכוזים החר־
דיים. הם ההפתעה שבהפתעות, אמנם
דימינו לעצמנו שאפשר לחוש ב־
מקומות אלה הווית שבת אמתית אך
לא תיארנו שעד כדי כך הם פני
הדברים, רחובות שלמים פושטים צו־
רה ולובשים לפתע צורה אחרת, מ־
משש יום של בני אדם בצ"ה זורם
מן הבתים בנטות צללי ערב של יום
השישי, אל בתי הכנסת ובתי המדרש
וחצרות האדמו"רים, מחזה מרנין לב
הוא למראה המוני זקנים, ישישים,
צעירים ובני תשחורת, אברכים ה־
מחזיקים בידיהם את ילדיהם הדרים
בלבוש שבת כשהם בעצמם חובשים
שטריימל ועטופים בקפוטת משי מב־
היקה, רחובותיה של בורו פארק ש־
רוב דייריהם הנם יהודים משתקים
מרכב אין כמעט יוצא ובא, למעט
מכוניות במספר קטן של לא יהודים
בדרך כלל, העוברים במקום או ה־
רכבת העירונית שאינה פוסקת לצו־
לם את מהלכה, זוהי שבת יהודית
מורגשת ביותר.
אחת ההפתעות המרשימות ביותר
היא כמובן הביקורים בישיבות ה־
גדולות מבצרי התורה המפוארים ב־
ראשות גדולי התורה אשר בצלם חו־
סים אלפים רבים של בני ישיבות
ואברכי כוללים הממשיכים במורשת
הדורות בעוז ובגאון, קשה לתת
במסגרת מצומצמת זו תיאור מלא ד
אמתי על הדור התורתי החדש ה־
הולך ומתרחב שם במימדים עצומים,
הופעה זו מהוה מסכת מיוחדת ש־
עוד צריך להרחיב עליה את הדבור
בהזדמנות אחרת. לא פחות מרשים
גם העולם החסידי על כל גווניו —
חצרות האדמו"רים — השטיבלך ל־
סוגיהם — המהווים את אחד החד־
דושים והגילויים המרהיבים של א־
מריקה היהודית, הראוי אף הוא ל־
תיאור מיוחד וממצה באופן נפרד.
אולי הפתעה נוספת שם היא מדת
ההתעניינות המרובה לגבי הנעשה ד
המתרחש כאן בארה"ק החרדה האו־
פפת את הצבור היהודי שם לגורל
הישוב בארץ. כל אחד מצויד שם ב־
מידע מדויק כמעט על כל אירוע מה־
כוי העובר כאן, כל תקרית בטבור
ידועה שם מיד ולפעמים אפילו יוד־
כלל לצד ההיסטוריה. עגמומיות ב־
רובה שוררת שם על הגילויים ה־
שליליים בארץ המכאיבים את כל דור־
שי שלומה וטובתה של הארץ, הידי־
עות על התגברות האלימות כאן ע־
וררו תגובות קשות ולא תתואר ה־
הרגשה הכבדה שהיתה שם כאשר פור־
סם על מעשה רצח מזעזעים ש־
אירעו לא מכבר במקומות שונים ב־
ארץ, אנשים שם לא ידעו את נפשם
מרוב כאב, זאת לא משום שמופ־
תעים לשמוע על אלימות, כי הרי
באמריקה שומעים מדי יום על מק־
רים כאלה, זו ארץ ענק של מאתים
מליון איש וכל מעשה רצח באיזה
מקום נדח של המעצמה מגיע לכו־
תרות מרעישות של כלי התקשורת,
ובכל זאת, גם לגבי מדינה עולבית
זו, רצח מחריד של ששה ועוד שלשה
הותיר משקע כבד. אולי זה עדיין
עוד איזה נקודות בטחון אצל היהודים
רבים החושבים את ארץ ישראל ל־
מקום מפלט להזדמנות המתאימה, כי
אין זה סוד שבארה"ב משופעת יה־
עושר הרווחה חסר הבטחון האישי
המבקר מהחוץ נדהם מאוירת הפחד
והחרדה המלוה כל אדם בצאתו מ־
ביתו אף בשעת לילה מוקדמת לר־
בות באיזורים היהודיים העשירים ב־
יותר.
חשנו גם בתמורה המתחוללת שם
עקב המצב הכלכלי החמור אין לד־
עת בבירור אם אמנם המצב באמת
כה גרוע, אך ההרגשה קשה ומכבידה,
אין ספק שיש בה הרבה מן הפחד
של יום המחר מאחר וממדי האבטלה
גוברים שם ומליונים של בני אדם
אין להם עתה מקור פרנסה, הת־
עצמות ההתלטנית של ההון הערבי
על כלכלת העולם ובתוך זה — כל־
כלת ארה"ב מחזקת את ההרגשה ה־
עגומה ובאם היתה עד כה הרגשת
עוצמה של היהודים עקב השליטה
הכספית העצומה, הנה עתה ישנו „פי־
חות" רציני בתקיפות הקומה הזאת.
ברקע עוד ההזדהות פרשה לא י־
הודית אמנם, אך רישומיה לא מע־
טים גם בקהילה היהודית, הלא היא
פרשת „ווטרגייט" שעוררה כה הר־
בה מוסכמות בארה"ב נוספו לכך ב־
עת האחרונה פרשיות אחרות, אשר
הכל יחד מסתבר לצננה די ניכרת
המאפילה על חיי הצבור היהודי ב־
אמריקה.
שהינו באמריקה לרגל עבודת מג־
בית הקליטה של אגודת ישראל ב־
ארץ ישראל ומצאנו התעניינות עצומה
בבעיה אנושית — רוחנית זו, הת־
עניינות זו נובעת הן בשל רגש ה־
ערבות היהודי והן בגלל העובדה ש־
יהדות ארה"ב על כליה הפוליטיים
הזהה הנה גם כיום מעורבת בנושא
עליתם של יהודי רוסיה, ישנה שם
הערכה כנה לעבודתה הענפה של
מחלקת הקליטה באגו"י במאמציה ל־
הצלתם של עולי רוסיה.
יהדות ארה"ב עדה בתקופה האחר־
נה לזרם גובר והולך של יהודים מ־
רוסיה המהגרים לאמריקה תוך ש־
סיחה על ארץ ישראל או תוך כדי
מעבר קצר דרכה, תופעה זו ש־
התמידה לאחרונה, מהוה בעיה מעיקה
ביותר כי עולים אלה בחלקם הגדול
נתקלים שם בחבלי קליטה קשים ד
עצומים, בעוד שכאן בעית הקליטה
הנה בעיקר רוחנית וחברתית הרי שם
אין מי שיספק להם את צרכיהם ה־
חומריים כמו דיור ומקום תעסוקה, שם
אין הם נהנים מהקלות כלכליות יד־
עליהם להתחיל הכל מבראשית דבר
המגביר את מרירותם ומהווה גורם
מפריע בחייהם הרוחניים, עובדה זו
רק המחישה והבליטה לרבים את ח־
שיבותה והיצוצותה של עבודת ה־
קליטה הרוחנית בארץ ישראל המקלה
על קשיי הקליטה החברתיים הרוח־
ניים ומתאמצת לפתור פחות או יו־
תר את הבעיות היסודיות של יהו־
דים אלה, ואכן על רקע זה מתקבלת
עבודת הקליטה של אגודת ישראל ב־
ברכה ובהוקרה עמוקה.
ההערכה לפעילות הקליטה הרוח־
נית, התבררה לנו מזוית נוספת, אך
חשובה ביותר. בפגישות שהיו לנו
עם גדולי ראשי הישיבות וגדולי ה־
אדמו"רים ברחבי ארה"ב שמענו ה־
ערכות אלה בצורה מעודדת ביותר,
הללו רואים עיקר גדול בפעולה זו,
ועם כל הערכתם למה שנעשה עד
כה, הם תובעים הרחבת קשת ה־
פעולות לממדים נרחבים ביותר ב־
ציינם כי המדובר ביהדות גדולה א־
שר חלקים ניכרים ממנה עשויים לצ־
את משם ולהגיע לארץ הקודש והרי
הנסיון המר בקליטת העליות הקוד־
מות כראשית קום המדינה השאירו
משקע של אכזבה הדורשת ותובעת
מאתנו כיום היערכות יסודית יותר
כדי למנוע בכל מחיר הישנות תופעות
הקליטה שהיו מנת חלקם של יהודי
תימן, מרוקו, טוניס, עיראק וכו'.
גישה זו היתה עבורנו מקור של
עידוד וזו היתה גם הרגשת רבים
שם, שחרף הקשיים הכלכליים, מוכ־
נים הם להטות שכם למאמץ מרוכז
זה בהדגישם כי יש צורך דחוף ל־
הרחיב את הפעולה בארה"ב בגיוס
האמצעים הכספיים כדי להגדיל ולהר־
חיב את הפעילות כאן בארץ בשעה
מה התשובה ורבת האחריות הרוב־
צת כיום על היהדות החרדית להצ־
לתם הרוחנית של אחינו העולים.
היו לנו גם הזדמנויות להתודע אל
הפעילות המסועפת של אגודת ישראל
בארה"ב שמרכזה ברחוב ביקמן 5,
במנהטן ואשר עליה מנצח נשיא א־
גו"י באמריקה הרב משה שרר וצות
עוזריו, המרכז ההומה של אגו"י ב־
מנהטן הוא צומת מרכזי לפעילות
מקיפה ביותר שהדועותיה שלוחות על
פני המדינה הענקית כולה. מעודד
היה להווכח כי אגו"י היא, כיום ה־
(המשך בעמוד 7)

בעקבות השבוע

היועץ המשפטי נגד הרב גורן

„נבחן לדיינות שהוזמן להופיע בפני אחד הרב־
נים הראשיים לבחינה בעל פה לא היה חייב להופ־
עות להזמנה", לא, אין זה פסק של רבנים וראשי
ישיבות, אשר השיבו לתלמידיהן כאשר הוזמנו
להופיע לפני אחד הרבנים הראשיים. כי אם חוות
דעת של היועץ המשפטי לממשלה מר מאיר שמגר
בתשובה לשאלה של שר הדתות.
השאלה נשאלה בעקבות שאילתא של חבר הכנסת
הרב יהודא מאיר אברומוביץ שיצא למאבק נגד שי־
טת הפסלנות האישית שהנהיג הרב גורן ברבנות ה־
ראשית ובכך מנע מגדולי הלמדנים בארץ להבחן
חוות הדעת של מר שמגר אומרת, כי משעה ש־
קבעה מועצת הרבנות הראשית שהנבחנים חייבים
להופיע לפני ועדה בבחינות שבכתב ובעל פה, אי־
נה יכולה לחייבם להופיע בפני אחד מחברי הועדה ד
היא חייבת לעשות זאת כגוף ולא כיחיד. יתרה מזו,
נבחן שעמד בבחינות בעל פה בפני אחד הרבנים, אך
לא בפני הועדה בתורת שכזאת, „בחינתו לא שמיה ב־
חינה" קובע היועץ המשפטי.
מתוך חוות דעת זו משתמע באופן ברור, שהנבח־
נים שהליכי בחינתם עוכבו בידי הרב גורן, יכולים
זכאים לבקש סעד משפטי מן הערכאות המשפטיות
של המדינה, הם זכאים לבקש עיכוב המינויים עד
שגם הם יכלו לסיים את הבחינות ולהתמודד על אותן
משרות פנויות.
לא ידוע עדיין אם שר הדתות יעכב את מינוי ה־
דיינים עד שתבורר שאלה זו למעשה. מתברר,
שועדת המינויים איננה מוסמכת לעכב הליכים אלה
ברגע שהיא מתכנסת.

מדוע לא התכנסה מועצת הרבנות?

אלא, שהעיכוב בא ממקום אחר וגם הוא מלמד על
האוירה של מחלוקות שהשתררה בכותלי רבנות ראשי־
זה, אוירה שאין לה תקדים כשהם מוסד ממשלתי.
שלושה החברים שהגיעו לאולם הישיבות של המועצה
השבוע לישיבה שעל סדר יומה עמד רק סעיף אחד,
אישור בחינות לדיינים, נראו לכאורה מוצדקים, כא־
שר יתר חברי המועצה לא הופיעו. שני הרבנים ה־
ראשיים היושבים בראש המועצה נאלצו לנעול את־
תה מחוסר קוורום. לכאורה תו הולק, אלא שאין זה
כך.
מסתבר, שהיעדרות זו לא היתה מקרית ואף אין
לתלות אותה „בטרדות של ערב חג הפסח", שבג־
ללה דחו הצעה לכנס את המועצה עוד בשבוע הבא.
הנסיון לעכב את הקריאה סמוך בסירובו של הראשון
לציון לאשר החלטה קודמת של המועצה, לפיה יינתן
אישור כושר לדיינות לכמה מבין חברי המועצה
עצמם מבלי שאלה יצטרכו לעבור בחינות כחוק. ה־
רב עובדיה יוסף סבור, שאישור כזה יגרום רושם קשה
בציבור, ואין לסבול זאת שחברי המועצה עצמם יזכו
אישור שהם „גדולי התורה" הפטורים מבחינות. מ־
כיון שכך, הם החליטו להכניס מקלות בגלגלים של
הליכי האישור.
אלא שאין רע בלי טוב, עיכוב זה יכול לתת הז־
דמנות לחדש את הבחינות לדיינים ולתת לנבחנים
בשלב ראשון, לסיים את הבחינות מבלי שייאלצו, ב־
ניגוד לרצונם להופיע בפני אחד הרבנים הראשיים
שמגלה כלפיהם יחס עוין. אם מינוי דיינים אינו כה
דחוף, כפי שסבור הציבור, ומועצת הרבנות הראשית
יכולה להרשות לעצמה לנהוג בשרירות בנושא שיש
עמו הרבה מעינוי הדין כלפי מאות ואולי אלפים מת־
דיינים שנאלצים להמתין חודשים ושנים, בגלל מח־
סור בדיינים. — הרי אפשר לקיים גם את הבחינות
בהקדם, ולתת לכל המועמדים הזדמנות שוה, ולא
רק כדי שלא לגרום לדת שפתיים, שבגלל תכסיס נמ־
נע מינוי שאלה הראויים לכך וכדי בזיון וקצף.
שר הדתות ד"ר יצחק רפאל שביקש לתקן את ה־
מצב בבתי הדין, להכניס לתוכם כחות חדשים של
דיינים צעירים בעלי כושר עבודה, ולהגביר את ה־
אימון בשיפוט הרבני, נתקל בחומה אטומה מבית
דוקא, כאשר אינטרסים אישיים וקרתניים מכריעים
את הכף בנושאים רציניים.

חילולי שבת שלא לצורך פיקוח נפש

נראה הדבר שהאחראים על „המשמר האזרחי" אינם
מקפידים בתוספת כה אלים. אורות היו סבורים, שאין
להתגרות בציבור שומרי השבת ולקיים כנסים בצי־
בורו של יום השבת, כפי שעשה זאת מפקד משטרת
מחוז תל אביב שהזמין את אנשי המשמר האזרחי ל־
כנס במלון הילטון בצהרי יום השבת.
מתנדבים דתיים שומרי שבת לא יכלו להשתתף ב־
כנס זה הכרוך עם נסיעות וכן חילולי שבת פומביים.
האמנם, הוא אינו מתחייב בשמירת שבת כפי שנהוג
במוסדות ממשלתיים אחרים?
מסתבר שהזלזול בקדושת השבת נעשה הרגל רע.
השבוע הביא לנו חבר וותיק של ארגון חברי ה־
הגנה, מכתב חוזר שנקבל בביתו, במכתב זה מוזמן
להשתתף באימונים שייערכו בכל אחת מן השבתות
הבאות לקראת טכס הדלקת נר הזכרון שייערך ב־
יום הזכרון לחללי מלחמות ישראל לפני יום העצ־
מאות.
אנו יודעים שמספרם של חברי ההגנה הדתיים הוא
גדול ובחלקם אף נוטלים חלק בטקס הזכרון ש־
ניצבים ברחוב יפו בירושלים ליד מגרש הרוסים. האם
המטה המאוחד לבצוע טקס יום הזכרון הולי"ה אינו
חייב בקדושת השבת? האם לא הוא המזכיר רפאל
קרניבד שיש כאן פגיעה בקדושת השבת, בזכרם של
החללים שנפלו על קידוש השם ולא לאחרונה ברגשו־
תיהם ובמצפונם של יהודים שומרי שבת אשר הוזמנו
להשתתף בחילול שבת פומבי.

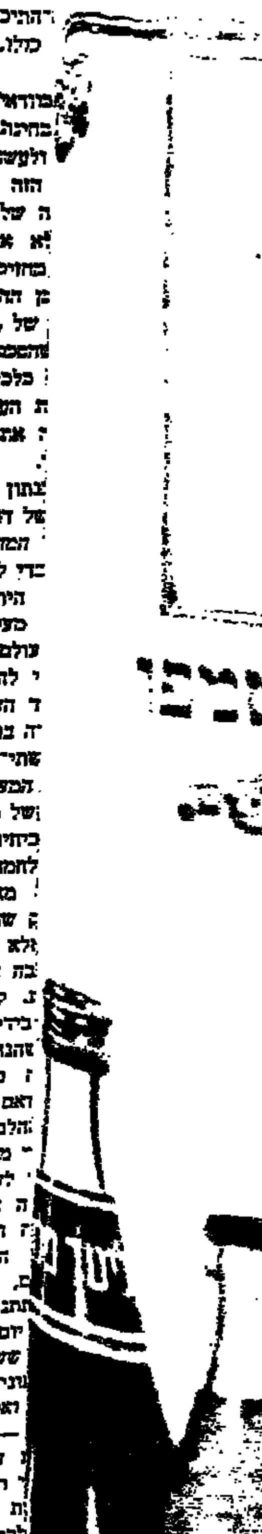
„יש עוד 'תלמוד תורה' בארץ הזאת"? שאלה של בורות

יש עוד „תלמוד תורה" בארץ הזאת? ואני השבתי,
הי, שהאחרון שנסגר היה של רפאל ביבאס בשכונת
אליהו בטבריא" — דברים אלה שנכתבו על ידי
בפרוזה עברית בלשון העברית בעתון עברי בארץ
ישראל מגלים בורות מדהימה.
אותה סופרת „על המשמר" של מפ"ם, שאלה שאלה
זו בעקבות ההפתעה שנפלה בחלקה אשר בדרך מקרה
נקלעה ליד בית ספר וגן ילדים „אוהל יעקב" של ה־
חינוך העצמאי (אגודת ישראל) במלא את הרחוב ה־
קטן רעש, ילדי הגן כמתבבים בחצר, ילדי בית ה־
ספר נכנסים לגן, בן מאיר, טליה קטן ופיאות. ה־
כניסה לזרים אסורה בהחלט — כתוב על שער בית
החינוך העצמאי „אני זרה, אני עומדת בחוץ" וכאן
היא מבטאת את ההפתעה שלה שבעיר תל אביב ק־
יים עוד מוסד של תלמוד תורה.
אנו רוצים להרגיע את הסופרת הנבהלת, שלא רק
באותו מקום קיימים תלמודי תורה, אלא במאות ישו־
בים הם קיימים, גם בעיר תל אביב עצמה והתלמוד
תורה ביבאס לא היה התלמוד תורה האחרון שנס־
גר. גם בטבריא קיימים תלמודי תורה.
הדברים שפורסמו לפני שבועות מספר נקלטו לידי־
נו במקרה ביום בו שמענו על פטירתו של רבי מאיר
ואקנין זצ"ל שהיה ממיסדי ותומכי תלמוד תורה
של רבי רפאל ביבאס. הת"ת נסגר אמנם בגלל נדידת
אוכלוסין והזדקנותה, אבל טבריא עדיין מחנכת ילדים
לתלמוד תורה וזה היה נחת הרוח של הרב המנוח
שזכה לאריכות ימים ובזכות דבקותו בעקרונות, ב־
זכות נאמנותו זכה למה שלא זכו אחרים. יש הממ־
שיכים את השרשרת והיא לא נפסקה כפי שנפסקה ב־
משפחות מכובדות אחרות בעולם הרבני של עדות
המזרח בדור הקודם.

מחוץ תשכל חרב

החינוך העצמאי נאלץ להאבק בהרבה חזיתות על
עצם קיומו, המאבק איננו רק כספי, המאבק הוא על
נפש הילד והוא מתנהל בדרך כלל להשפיע על ה־
הורים, הגורם הראשי הוא החינוך הממלכתי דתי ש־
מנסה בכל האמצעים לחתור תחת קיומו של בתי ספר
עצמאיים במקום שהוא נכשל בנסיונותיו להעביר אליו
ילדים מבתי ספר חילוניים.
המאבק שלו עם החינוך העצמאי הוא קל יותר,
מפני שבדרך כלל יש גם סיוע מן הגורמים המקומיים,
מן השותפות הקואליציונית ברשויות המקומיות. ולצ־
דים המאבק ההתמודדות איננה נעשית בכחות ש־
וים, כאשר לרשות הממ"ד בניינים ואמצעים כספיים
לרוב שבכלם הוא משדל הורים.
אולם לאחרונה נאלץ החינוך העצמאי גם להתמודד
עם בעייה חדשה. ככל שמבורך על כל התפתחות ב־
מגמה לפתוח „חדרים" חדשים, לא צריך להתעלם מן
הסכנה שיש בפיצול, כאשר אנו מעטים ובמקומות
שונים מתקשים להשיג מספר התאים של ילדים שאפ־
שר יהיה לפתוח עמם כיתה א'.
כאשר נדונה השבוע שאלה זו בהנהלת החינוך ה־
עצמאי, העיר אחד הנוכחים ראש ישיבה, ספק ב־
רצינות וספק באירוניה, על כך כבר נאמר: „מבחוץ
תשכל חרב ומחדרים אימה"... כל הנוכחים חייכו
הבינו את הרמז. אלא שהבעייה איננה פשוטה, עם כל
הרצון הטוב הנובע במגמה טובה זו, הרי צריך גם לש־
קול יפה את כל הצדדים לבעייה זו מנקודת המבט
הכללית של החינוך ובשטרותיו והרי גם נושא רציני
מכדי לעבור אותו דרך אגב בעקבות הימים.

מ. ע. ד.



هكذا من الأصل

הרב יהודה מאיר אברמוביץ

„בית־יעקב" — תנועת החנוך של אגודת־ישראל

זכתה המייסדת וראתה עולמה, עוד בחייה, הוקמו בתי ספר „בית יעקב" למאות בכל העולם כולו, וגולת הכותרת של תנועת „בית יעקב" היה הסמינר למורות, „בית יעקב" בקראקא, וגם קמה ההייתה, תנועה גדולה, תנועת „בית יעקב", „בתיה" ובנות אגודת ישראל.

לשיא, הגיעה תנועת „בית יעקב", בפולין, לפני פרוץ מלחמת העולם השניה שבה התקיימו קרוב ל־300 בתי ספר „בית יעקב", עם קרוב ל־60 אלף תלמידות ההנהגה היוותה גורם חינוכי קובע ביהדות פולין, טרם דעכה בימי השואה האיומה.

הצלחה כזו, היתה יחידה במינה. „בית יעקב" זכתה לאימון כלל־ישראל כמעט, לרבות אפילו באלה, שהתנגדו לאגודת ישראל, כי נוכחו לדעת ש„בית יעקב" משמשת ערובה נאמנה, שחניכות מתבדה־רוחנית זו, המשמשת דוגמא ומופת של בת ישראל נאמנה, מתגאה בעמה ובתורתו. „בית־יעקב" כתנועה חינוכית עולמית, קנתה עולמה, וקבעה את מקומה, מקום כבוד בתוך האומה, כתנועה מבשרת מפנה, המפתחת דף חדש, במערכת החינוך בעם ישראל.

— ✱ —

השם: „בית יעקב" — הפך למושג, לסמל, ולדגל גם יחד. מספיק רק להגיד: בת ישראל זו, חניכת בית יעקב היא, — וזה אומר כבר הכל.

„בית יעקב" מסמל לגליון של בנות ישראל, הנאמנות לקדשי ישראל, וכל הסגולות, שנאמרו בפרק־המזמור לבת ישראל: „אשת חיל — כי ימצא". יש למצוא, בתנועה קדושה זו „בית יעקב".

המטרה השאיפה של תנועת „בית יעקב", אפשר להגדיר במאמר אחד מגדולי החסידות, שאמר על הפסוק בתורה בפ' תרומה „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", מפרש רש"י הק': „יעשו לשמי, בית קדושה". המטרה והשאיפה צריכה להיות, להכניס את הקדושה לכל בית ובית בישראל, שהשכינה תהא שורה בפנים הבית, של כל אחד ואחד, שכל בית יהודי יהיה בבחינת „ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם" — הבית יהיה משכן לה'.

זהו מטרת ופעולת תנועת „בית־יעקב", שהבית היהודי, ישמש סמל לקדושה, טהרה ומעשים טובים. משך כל שנות קיומה של תנועה קדושה זו, טרחה ועמלה, להגשמת מטרה זו, וברוך השם, זכתה ועלתה בידה, חניכות ותלמידות בית יעקב, הן עדות לכך. אגודת ישראל מתפארת בתנועת בית יעקב פריי־צמלה, ומתוך רגש של סיפוק, ואפילו מתוך רגש של גאוה דקדושה, היא יכולה לומר: „ראו גידולים שגדלנו".

— ★ —

ועוד היקף גדול וחשוב, ואפילו הישג

התלמידים הפתיעו מוריהם

תלמידי ת"ת „תורת אמת" בחיפה מצטיינים בלימודיהם ובהתנהגותם, "יורים" שני סדרים משניות בעל פה

— מאת משה יוסיפון —

עיניני חינוך

חופש הפסח

מאת: הרב אברהם כהן־לוין

הכתה הטיפולית כתרופה לילד החריג





בשדה ספר

„משמרת חיים"

דרך ההבנה בהיהוק בנושאים רובים להגאון רבי חיים פנחס שיינברג, ראש ישיבת „תורה אור", היא „היהלום השלישי".

„אין בית המדרש בלא חידוש", ד' הפעם חידוש מההבנה ובחיבור, בנושאים ובצורה שאינה מקובלת, או ליתר דיוק בצורה שלא היתה מקובלת עד כה הן לגבי סדר הלימוד בישיבות הקדושות אשר בעיר קדשנו, והן לגבי הספרים שאני דנים להם.

המדובר בספר „משמרת חיים" הד' כוקדש ל„דרך ההבנה בחילוק בין נושאים דומים אשר נחלקו בדיניהם". השעורים סודרו מדברים אשר נאמרו ע"י ראש הישיבה הגאון רבי חיים פנחס שיינברג, ונלקטו ונסדרו ע"י נכדו הרב מרדכי אלטוסקי (חלק א' ירושלים תשל"ה).

מתוך השער עדיין אינני יודעים שהמדובר הוא בישיבת „תורה אור", הנבנית בין הישיבות המפוארות, אשר בשנות קיומן המצומצות יחסית, עלתה בידן לרכוש שם מפואר על פירותיה המצוינים, ובראה שמדת הצניעות שישיבה זו מתברכת בה מביאים גם לדברים שבכתב.

בספרו זה אין ראש הישיבה הולך בדרך השגרה, לא היו שום שינוי בסדר הלימודים הנהוג בישיבות, דהינו עיון ובירור יסודי בסוגיה הש"ס על מפרשיה בכל הישיבות, אולם הוא הוסיף עליהם בשלו, והיא החדשה המיוחדת בדרך ההבנה בהרחקת ענינים קרובים זה לזה לכאורה וקירוב ענינים הנדמים כרחוקים, בבחינת „ציצים ופרחים", להרחיב לבם ודעתם של הלומדים העצמית הבנתם.

ראש הישיבה, וכן נכדו שסידר את הספר, מוצאים בהזכהם „ההצטדקות", כביכול, על השינוי והחריגה מן המקובל בעולם הישיבות. בישיבת „תורה אור" הנהיג ראש הישיבה זה שנים רבות אשר אחת לשבוע בליל שישי מתקבצים יחדיו בני הישיבה, ובראשם ראש הישיבה לפלפל ולדון בענינים דומים זה לזה והדינים שונים, וכן קירוב ענינים אשר כרחוקים נדמה. הבנת עומק הענינים ותכליתו הקבאת אחוזת הדינים הרחבת הענינים בכל חלקי התורה, והתלמידים משקיעים כולם ביישוב וביאור הענינים מתוך ידיעה לעומק הבנת הענינים הנדונים בחברותא, וכינה בפי התלמידים בם „משמר" ע"ש הנהוג לקיים משמרות בליל שישי להגות בתורה עד אור הבוקר.

כבר בראשית הקדמתו מוצא ראש הישיבה כחובתו להזכיר את ההתנגדות שהיתה בדורות קודמים נגד שיטת ה„חילוקים", וכבר צווח מהר"י קולון בתשובותיו (שורש קי"ג, הובא ברמ"א יורה דעה, הלכות תלמוד תורה): „וביחים אלו עיקר הרבנות אינו תלוי במי שלמדו הפלפול וחילוקים, שנוהגים בהם בזמן הזה, רק במי שלומד פסק ההלכה והעיון והעמידה על האמת והיושר".

הריב"ש קיבל: „כמה חכמים ראינו בעינינו מפלפלים בהרי דמעלי פילא בקופא דמחטא, ועל כן קוץ וקוץ אורבים תלי תילים של קושיות ותירוצים, ולפום חורפא לא סליק להו שמעתתא אליבא דהלכתא, ואומרים על אסור מותר ועל מותר אסור".

אף ה„חתם סופר", המקדיש את הקדמתו לספר תשובותיו חלק יורה דעה „פתחי חותם" לסדר הלימודים, מוצן כנגד „המרבים מחלוקת בתורה, וכל אחד בונה במה לעצמו, כאומרו מקום הניחו לי, עד שבעו"ה הגיע הדבר להיפוך כך, כי בעלי התשובה אינם משיבים אלא מגידים חידושו, להרוס דעתן של הראשונים ולחדש דבר מלבם, וכשאדם אחד מורה הלכה כפשיטה ומשיב כמו שהשיבו הראשונים, אומרים אין בתשובה זו חידוש, עד שבעוה"ר כל חלקה טובה סקלו באבני פלפוליהם והכל בנוי על מקום הניחו לי מן השמים להתגדר בו".

הלה ממשיך ומרבה להביא דברי השל"ה וכל גדולי ישראל, הצווחים ככרוכיא על ה„חילוקים" הנהוגים בבעלי ישיבה, ואומרים שהם מבלי צורם. דבר זה נתפשט מאוד בכל תפוצות ישראל— ממשיך בעל החת"ס — וחלילה לנו לחשוב כן על צדיקים וטובים קדמונינו, שהנחילו לנו ירושה ומשאות מדוחים ח"ו, ואיך לא סקלו אנשי דורם כשהתחילו לקלקל ב„חילוקים". לכן סוכן ה„חתם סופר" „החילוקים דרכם בקודש ומפצין קודש יצאו אלא שנתקלקל באורך הזמן", והוא ממשיך להסביר ע"ש זה „חילוקו בה שבו מה תאמר. אבל הרי ידוע כי עיקר שימוש התלמידים אצל רבם הוא לדמות מילתא למילתא כדברי הרא"ש (הובא בי"ד ר"ס רמ"ב) ויל"ל דבכשיו נמי אין כל מעשה בא בגמרא אלא שמדמה מילתא למילתא ואיכא למיחש שמדמה מה שאינו דומה עכ"ל הבי"ש, ועל זה נהגו במדינות האלו, אם אדם מחדש דבר אומרים דומה או אינו דומה, שהדמיון עולה יפה או אינו עולה יפה, ולהיות הסברות עמוקות ודקות כחוט השערה לחלק בין זה לזה, לכן מה שהיה בעיני התלמידים דומים זה לזה יבוא רבם וחוקר שאין זה דומה, ומראה להתלמידים הסדק שבין זה לזה, וזה הוא החילוק שהיה הרב מראה להתלמידים החילוק וההפרש שבין סברא לסברא, מה שהיה נראה לה במושכל הראשון דומים זה לזה ומזה למדו דרך האמת להוראה, ודרך זו שילמה הגרח"פ שיינברג בסדר לימוד ישיבתו ובהדגשה מיוחדת לירוד לעומקה של סברות החילוק, אם כי אין בכך כדי להפחית מסדר הלימוד להתעמק בהבנת הענינים לגופם, ד' בהרחבתם כנהוג.

אף נכדו שערך וסידר את הענינים שעיזונו במשמרות אלו, פותח בבירור שיטות הלימוד שנהגו בחלקי עמנו בדרך לימודם, וכן החילוק בין מקומות מושבותם, ולא כאן המקום לעמוד בזה, ומאז בימים קדמונים הונהג במדינת פולין דרך הפלפול המפורסם, ובשעתו התייצבו כנגדו גדולי עולם, ובדורות האחרונים הצמידו בעל ה„קצות החושן" ובעל „נתיבות המשפט" דרך הלימוד על תלו, ועליהם הוסיף הגאון ר' חיים מבריסק זצ"ל את שיטתו המפורסמת, ומטרתם לרחק ענינים שבדרך הפלפול הישן קירבו את אשר צריך לרחק, הם בחכמתם הראו לנו נתיבה האיך לעמוד על שורש הענין ולהתעמק ביסודותיהם, כדי למצוא את הצדדים השונים בין הענינים אשר רחקו זה מזה, ומאידך למצוא את ההבדלים בענינים הדומים לכאורה זה לזה.

נאמנה עלינו עדותו של ראש הישיבה, שמלבד היקף הידיעות דבר רורים אלה שמרחיבים ידיעת הבן תורה בכל מקצועות התורה, הרי עיקר מטרת ה„משמר" העיון העמוק והסברא הישרה, וכמה גדולי תורה בדורנו זכו על ידי זאת בהדה גדולה לגדלותם. הוא מוסיף: „ואין מלים בפי להודות להשי"ת על אותו הזכות שזיכני להוציא את ספר הזה אשר יהיה לתועלת גדול לכל הוגי תורה".

מתוך עיון שטחי בספר אשר לפניני, אנו למדים שהענינים הנידונים אינם דוקא במסכתות סדר הקדשים כמקובל בשנים האחרונות בישיבות נוסח ליטא, או בבירור נוסחי הסוגיות של הרמב"ם, אלא בענינים הנוגעים הלכה למעשה מרביתם בעניני חלק „אורח חיים" החל מעניני ציצית, תפילין, תפילה וברכות, עד עניני שבת ומועדי השנה, וכן בשאר חלקי שו"ע, יו"ד, אהע"ז וחו"מ, והוא סקירת הענינים בכל מקצועות התורה שלום גם מסקנות למעשה בענינים אלה לקביעת הדרך הישרה אשר ילך בה האדם לסוב לו.

„כמובן — מדגיש העורך בהקדמתו — אין להוציא מדברי הספר ענינים הנוגעים הלכה למעשה, כי כמה וכמה פעמים בשאלו השאלות לפי שיטות ראשונים ואחרונים שלא נקבעו להלכה, והובא רק למען חדד התלמידים בהבנת הענין", אולם אין ספק שתוך בירור הענינים מתלבנים שאלות מסוימות גם הלכה למעשה.

אין ספק שהרב מרדכי אלטוסקי השקיע עמל רב בסידור הספר מתוך הדברים שנרשמו ע"י משתתפי ה„משמר", ולו יש להודות על גיבוש הספר בצורתו המסכנית המעולה שיש בה משום חכמה יותר מאשר מלאכה, וכל הנוטל את הספר בידו יוכח בכך.

אין לנו אלא לסכם בדברי ראש הישיבה שליט"א, „שהספר יהא לתועלת לכל הוגי תורה", ומי יבוא אחר המלך שזכה להרביץ תורה לאלפים, משנתו סדורה ופעולתו אמת.

ב. ל.

תורת ההשגחה והבטחון

הרב ר' בצה ימיני, מיקירי ירוש- ב, היא בן הכרידים של הירדצה נופת הבוקר של גזבהירדוק, הכה להתחיפף בצלו של הגרי"ז זצ"ל. בתקופה הוא, הבית בתחדש הוא בית החדוש, כפתיע ביכולת מקור להסביר ולהבהיר פעמים של מאוד ית התקיפה הטופה במכתן דבר- ים, תוך שיבוצם בבעיטה פסוקי ביאים, דברי חז"ל ומקורותינו הר- אשונים. ביכולתו בעל פה יכולתו נב, שהוא סורח לזכות את הרבים בהוברות ופעם בספר, באשר תמיד תבה הוא באיכות רוחנית גבוהה, ם המחזיק את המרובה.

ה בקרוב הופיע ספרו „תורת ההש- והבטחון", שהוא אוסף גדול ד- ן של מאמרי חז"ל מש"ס ומדרשים, ביאורי ראשונים ואחרונים. שלי- במקירות היא כפליאה ממש, וי- עלת שבספרו עומדת על כך ש- מאמרי חז"ל מהרבה מקורות יק אותם בין שורה ארוכה של אים, שעיקרם חיזוקו הנפשי של ם מישראל, להדעת את מנהגו וי- כו בחיי היומיים, לפי הפקרבות תנועת המוסר המפסירה.

השגחה והבטחון, שני יסודות- ים בתהלוכותיו של האדם בישר , והמיד צריכין חיזוק ועידוד, ל- בינה ולהעמיק בכך. „...ענין ה- ן וההשגחה, אשר ממנו יסוד מר- עלות במדריגות השלימות והיקון ית, אשר בלעדי זה אי אפשר ל- ב הנלבב להתמסר לדרך הגבוה, השלימות ומעלות התורה. כי קל מנסיונות החיים ישברהו ולא לעמוד", — כותב הרב ימיני, בין ה בדברי הקדמתו לספרו, הזוכה ע של הסכמות מגדולי דורנו, ; שבעוה"ר כבר נעדרים מאתנו רים החיים עמנו לאוי"ט.

בעים ושתה הם פרקי הספר ה- ים בתורת ההשגחה הבטחון. ו- גם הגדולה, כאמור, שהמחבר בענוותו, שאיננו „מתערב" בהם, רק מלקטם, מצרפם ומגישם, ביד י, ולצדם ביאורי ראשונים ואח- ', המבהירים קטעים קשים להב- לומד את הספר, שכרו בצדו רב מצויד ב„הוראות" ברורות ד- ית איך לנהל את החיים, הפרטיים יים, איך להתבונן במאורעות ד- כלכל ענייניו מנקודת המוצא של תה הבטחון האלוקי.

ך פרקי הספר, אפשר למנות: ז הבטחון, במנוחת הנפש ו- ת הפחד, בהסתפקות והרחקת ה- הכל בידי שמים, סובות הבורא, ההשגחה, זווגו של אדם, מזונו- ול אדם, עומק הנהגת ההשגחה, א דשמיא, מעלת האמונה, שכר ן, עוני ועושר, מדרגת הטבע תורה, השתדלות בדרך התורה, : הראשונים וכו'. פרק מיוחד ענין התפלה, והכל ב"ט מאמרי שכולם הוראת-דרך להנהגה יש- ונה בעבודת ה', זו תפילה.

ק האחרון של הספר, מופיע פרק על „עניני הגאולה". ואולי כאן לציין קו מיוחד באישיותו של , ששנים רבות הוא נותן ביטוי הגאולה הפנימי המפעם בו. יכול לחלק בנדיבות שפע של ועידוד לגאולה שקרובה לבוא ; שעתיד לגאלנו במהרה ב- ידיעות רבות לו בכל המקורות ברי הנביאים וחז"ל בנושא זה.

תמיד הוא שרוי בשמחה פנימית ומדביק בה כל מי שנפגש בו.

ואם תיפשנו „אקטואליות" בספר לאורעות ימינו, מצאנו בפרק זה, מאמר מפרקי ר"א (פרק ל"ו): „אימה", זו מלכות הרביעית, דכתיב בה דחילה ואימתני ותקיפא. חשיכה, זו מלכות צבומים, שהחשיכה עיניהם של ישראל מכל מצוות שבתורה. גדולה זו מלכות מדי ופרס וכו'. נופלת, זו מלכות בבל שבידם נפלה עטרת ישראל. עליו, אלו בני ישמעאל, שעליהם בן דוד יצמח, שנאמר אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו", ועל כך הערתו המאלפת של הרב המחבר: חז"ל אמרו כאן, כי מפלת ישמעאל הוא תנאי מוקדם להתגלות המשיח, וכאמרו 'אויביו אלביש בושת', קראו הכתוב 'אויביו', כי חז"ל אמרו על ישמעאל שהקב"ה מתורע עליהם בכל יום שבראם ולומדים את זה מן פסוק (איוב יב, ו) ישליו אהלים לשודדים ובטוחות למרגיזי א-ל. הרי שהכתוב קורא אותם 'מרגיזי א-ל' ו'אויביו' של הקב"ה".

ועוד מובאה בפרקי ר"א: „ר' יוסי אומר, כשבא סנחריב לארץ ישראל, ראו כל העמים שבסביבות ארץ ישראל את מחנה סנחריב ונתייראו מאד וברחו איש ממקומו, שנאמר ואסיר גבולות עמים ועתידותיהם ונכנסו למדבר ונתערבו עם בני ישמעאל, וכלם עשרה עמים, שנאמר אהלי אדום וישמעאלים, מואב והגרים, גבל ועמון ועמלק, פלשת עם יושבי צור, גם אשור נלוה עמם היו זרוע לבני לוט סלה, וכלם הם עתידים ליפול ביד בן דוד, שנאמר אלקי שיתמו כגלגל כקש לפני רוח סלה" וגו'.

הערתו של הרב ימיני: „בפרק פ"ג בתהלים, אנחנו רואים איך דוד המלך מתחיל בהשתפכות של תפלה, בראותו המצב, איך עשר אומות כולם חדורי שנאה לישראל, שנתערבו בין בני ישמעאל, כולם קמים כאחד על עם ישראל, 'אמרו לכו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד', ואמר: 'אלקים אל דמי לך, אל תחרש, ואל תשקוט א-ל'.

„והזכיר במיוחד ואמר 'שיתמו נדיבמו כעורב וכזאב, וכזבח וכצלמונע כל נסיכמו, אשר אמרו נירשה לנו את נאות אלקים'. הזכיר כאן שני תוארים 'נדיבמו' ו'נסיכמו', אשר רק על רקע המאורעות של זמננו אפשר להבין את זאת, כי דוד ראה ברוח קדשו כי בי מלחמה זו יתבלטו ביניהם כאלה אשר הם ממנים את הוצאות מלחמה נגד עם ישראל, וקורא להם 'נדיבמו', ונותן סימן היכר לדעת מה הם: 'נסיכמו', אלה שיש להם נסיכויות במפרץ הפרסי, אשר יש להם אוצרות של נפט, ובעיקר בהם הוא מרבית קללות דמיוניות אשר קשה לתאר. והוא נגד דרכו ומנהגו של דוד המלך שתמיד נהג להשתפך בשירות ותשבחות, וכאן איזה קללות כפולות ומשולשות, מפני הסכנה שראה לעם ישראל, ובלי ספק יתקיימו כולם: 'אלקי שיתמו כגלגל, כקש לפני רוח, כאש תבער יער, וכלהבה תלהט הרים, כן תרדפם בסערך, ובסופתך תבהלם" וגו'".

ספר זה, הוא טוב ומועיל לבר-תקופתנו, לעיין בו ולהתחזק הן בבטחון ובהשגחה הפרטית והן בהשגחת הבורא הכללית על עמו ישראל, חן, חן להרב המחבר.

י. א.

בכל יום אחכה לו שיבוא

בואו ונצייר אחד משלנו, והולך ורץ לקראת פרנסתו, ריצה זו כמה היא שווה לפי דעתכם? מאה, מאתיים לירות?

בואו ונשלם לו עבור הצעירה הזו שאנו מעכבים אותו ונשאל:

רבי פלוני, האם היום חשבת משהו על משיח?

פלוני זה ישפשף את עיניו, אם אנשים נצביב לפניו או שמא שדים הם, ולאחר שירגע הוא ישאל אותנו:

וכי אין לכם כבר דאגה אחרת מאשר לעצור יהודי שרץ אחרי פרנסתו, ולשאול אותו אם הוא הרהר על משיח? בודאי, הרי אמרתי היום את י"ג העיקרים.

לא, אנו לא נחזיר לו התשובה, אבל בלבנו נהרהר:

אבל את העיקר שבעיקרים שכחת, שבאמירה בעלמא לא סגי.

ולכן שמתי את לבי לכמה דפים, שנזדמנו לידי באקראי, וראיתי שיש יהודי אחד שחושב על משיח. וכפי הנראה מתוך פרצוף הפנים והחותם ומתוך הכתב שהוא מעלה בכמה הדפים הללו, הוא בריא בשכלו. ובכל זאת הולך לו יהודי ומשוחח עם עצמו על משיח, אינו שוכח כי אבגם „אחכה לו בכל יום שיבוא".

„בכל יום" פירושו: גם היום, יום א' או יום ו' עש"ק ויק"פ כתוב שם „הביא לדפוס שמחה בונם הנשיין", אבל מה ההבדל אם שמו שמחה בונם או יעקב לייזר, הוא יהודי מצוה, כפי הנראה, מה ראה על כך שיכתוב, לא הוא בעצמו, אלא יאסוף בכמה דפים מה שגדולי הדורות אומרים על תקופת ביאת המשיח.

כלומר: תקופתנו. וי, וי, רבותי, מה רחוק מאתנו המושג הזה, מה רחוקה מאתנו התקופה הגדולה היא, אף שאנו נמצאים בה ראשנו ורובנו, אף שהיא הולמת בנו בכל עת, אף שהיא מוצצת את לשד עצמותינו, אף שהיא עומדת ומתחננת על סף הבית, על סף בית-הכנסת או ה„שטיבל", על סף החנות והסדנא ובית-המדרש המשורד שלנו — —

אבל היהודי הזה נראה תמהוני, הלא כן? מה פתאום משיח? אנו עומדים בפני התלמות קשות בקשר לפשרה עם מצרים, אה"ב אינה רוצה להעניק לנו סכומים כה גדולים, החרם הערבי ופתאום בא יהודי ומדבר על משיח.

שמונה דפים, 12 עמודים בלבד, זו אף לא חוברת, אלא סתם „עלה הדס" במוחו של יהודי, עלה בו הרצון העז להתקרב אל עצמו ואל המשיח שלו, יתכן והוא מילל בלילה ביחד עם האפילה, יתכן והוא צוחק ביחד עם אור הבוקר, יתכן והוא סתם יהודי שפתאום נתחשק לו לראות את משיח, הוא נסע לרדמא, שוהה כמה זמן עם משיח, וכיון ששמע מפיו ממש את המלים: היום אם בקולי תשמעו! נחרד האיש וילפת.

קם והודיע לנו כי הרבה גדולי עולם הרעישו עולמות על התקופה זו, דברי נבואות ממש, כאילו ראו בעיניהם באספקלריא המאירה שלהם את התקופה האכזרית, האיומה, האיזמה בגדולות, ההירואית, תקופת המופת, תקופת הנסים הגלויים שלא ראינו כמותם, התקופה הגלויה באלוקותה המתפשטה מלעילא לתתא, תקופת הרעוא דרעוין שאין אנו מרגישין בה. והנה הם מדברים, רבי אליעזר הגדול בימיו והאדמו"ר הקדוש מאוז'רוב בימינו, אחד ראה בעיניים של תנא קדוש, שאין לנו מושג באות אחת שבספרו, ואחד דיבר אלינו בשפה המובנת לנו.

והאש מתלקחת בתוך הברוד שאנו חיים בו.

הנה הוא מספר לנו כי מלך המשיח צריך להופיע בשעה שמלכות ישמעאל תהיה חזקה מאד, ובהפטרה דיום א' דסוכות מדבר בה הרבי יהונתן הקדוש, דברים גדולים, שלא לדבר על הזוהר הקדוש שהוא מלא, לכל דכפין ביעודים לתקופה הזו.

אבל אנו מרגישים את הברוד ולא את האש.

ומסופקני אם מישהו שם לב לליקוט הקטן הזה של שמונה דפים בלבד, בודאי! כי היום הרי קונים ספרים לפי משקל, בהידור רב ובכריכת זהב, כיאה לתקופת המשיח, ואילו החוברת הזו שמצאתי, אין בה לא כריכה ולא זהב פרדים, אלא סתם דברים על תקופת המלך המשיח, ויהודי זה רוצה לומר כי אנו אמנם חיים בתקופתו של מלך המשיח.

האם אינגו יהודי משונה?

באותו יום גדול, שאנו מצפים לו אלפי שנים, באותו יום נהיה טרודים עם עצמנו, אולי תהיה לנו באותו יום דוקא נשואי הבן או הבת, באולמי תל-אביב או אצל ינשאל, וכיצד אפשר לוותר, האם אתם יודעים כמה עולה החתונה כזו? או תהיה לנו אסיפה מפלגתית דחופה וחשובה מאד. והבר כנסת ינאם והוא יספר לנו דברים שלא שמענו אזן-מעולם, ובשית-יוכל להכות קצת, חכינו לו יותר זמן.

אבל היהודי הזה בעל החוברת מדריך את מנוחתנו בחוברת הזו המדברת על משיח, כמובן. כי הרי אמרנו היום „אחכה לו בכל יום שיבוא", ואנו מאמינים בני מאמינים, אבל אל תטריח אנשים סתם, כאשר אתה בספק, בכל זאת, הלא כן?

דוקא משום כך קרצה אלי החוברת הקטנה של ששה דפים שהם 12 עמודים בלבד.

כי, רבותי, אם עוד נמצאים יהודים כאלה המהרהרים באמת על משיח, המחפשים נוחם במה שאמרו גדולי הדורות על התקופה שלנו, המבקש נוחם לעצמו וגם לנו, ומשום כך הוא מטריח את עצמו ומוזיל מכספו, כדי לנחם אותנו, בדברים שאנו עצמנו חייבים לאורותם, לחפש אחריהם, להדפיסם לכל אחד ולהחזיק אותם על לוח לבנו, כי הרי, מלבד הכל, אלה הם י"ג עיקרים של היהדות, והסר אחד מהם — הרי אנו פסולים להלוסין, אנו הרי ממלכת כהנים, וכהן בעל מום פסול לעבודה.

„ממלכת כהנים", ברשה להזכיר את המלים הגדולות הללו, כשאנו מסתכלים על עצמנו היום. הנה בא יהודי, סתם יהודי שאינו לא גדול ולא מנהיג, ומהלך במחשבה משיחית, המשיחיות מפעפעת בו.

ואודה, על האמת, קנאתי בו, ביהודי ה„סתם" הזה, שמחשבה זו מטרידה אותו, הלואי והייתה מטרידה אותי, כי אז הייתי תמיד נמצא במצב של חזרה לתשובה.

כי מי מעכב אם לא השאור שבעיסה? כלומר — אני!

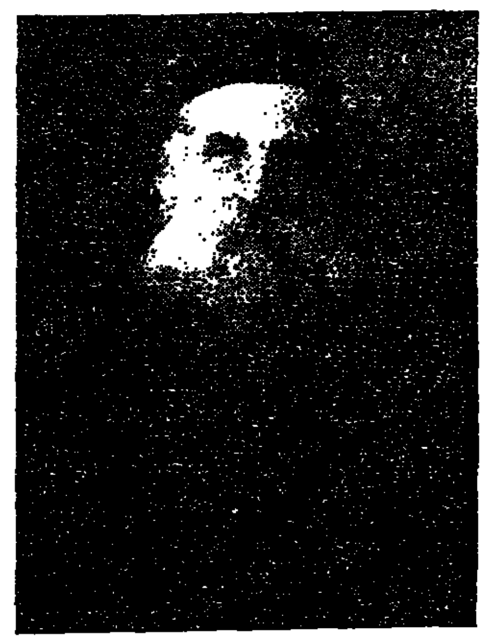
הרב י. מילשטיין

בצלאל לנדוי

מאבקם של מנהיגי יהדות רומניה

„בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו והקב"ה מצילנו מידם". גדולי התורה, שעמדו בראש מערכותיה של היהדות הנאמנה בדורות האחרונים נאלצו לעמוד במאבקים כפולים. מצד אחד כלפי חוץ להיאבק עם השליטים הנכרים, רובם ככולם צוררי ישראל, שהכבידו את עולם על היהודים הנתונים לשלטונם, באותה שעה נאלצו לעמוד במאבק עם מהרסים מבפנים נגד פורצי גדר ופורקי עול, ולהכשיל את נסיונותיהם לפרוץ את החומה המקיפה את בית ישראל ומפרידה בינם לבין העמים.

גם בענין זה „הכל תלוי במזל". ישנן עסקנים לאו דוקא בן השורה הראשונה, שזכו לפרסום, ומאידך יש אישיות שבחבורה, שאין אנו יודעים על פעילותם הנאמנה במערכות הצבור.



הגאון רבי בן ציון וזעצל זצ"ל אב"ד טורדא
ונשיא הלשכה המרכזית בטרנסילבניה

מה אנו יודעים על מערכותיה של היהדות הנאמנה ברומניה שבין שתי מלחמות העולם? לאחר מלחמת העולם הראשונה הורחבו גבולותיה ונכללו בתוכה שטחים נרחבים, אשר לפני כן היו כלולות בתחומי המדינות השכנות.

אף ידיעותינו על ראשי היהדות הנאמנה, שעמדו בראש מערכות הדתית מבית ומבחוץ מועטות ביותר. יהודי רומניה עברו במערכה קשה עם שכניהם שצררו להם. עוד לפני 100 שנה היתה רומניה מיוחדת במדיניותה האנטישמית, ובוועידת ברלין, עם קבלת ההחלטה על הקמת ממלכה רומנית עצמאית, הוכנסו כמה סעיפים, שחייבו את המשטר הרומני להתייחס בסובלנות ליהודים שנכללו בתחום שלטונו, אולם לא היתה תקלה מרובה בסעיפים אלה, לעומת הרוח האנטישמית שהעם הרומני היה חדור בו בכל הדרגים, החל מהמוני העם ועד ראשי השלטון.

לאחר המלחמה הראשונה, עם סיפוח חבלי טרנסילבניה ובסרביה, גדל פי שלש מספר היהודים, שהיו כלולים בתחום שלטונה של רומניה, הדבר זה הגביר עוד יותר את האווירה האנטישמית נגד היהודים ואם כי שילבו מסי אפליה כבדים לא הוכרו אלא כאזרחים מדרגה שניה.

מדי יום ביומו התנפלו סטודנטים ביטסים על חבריהם היהודים באוניברסיטאות ומשם עברו גם לרובעים היהודים, פרעו פרעות ופגעו במעשי שוד והשלטונות עמדו מנגד.

מדיניותה הכלכלית של ממשלת רומניה היתה מכוונת להחניק רגליהם של היהודים. מקצועות בסחר ביהודים, שהיהודים עסקו בהם מדי שנים רבות, הופקעו בידם בתוקף תקנות אפליה אדמיניסטרטיביות. יהודים לא נתקבלו כפקידים במשרדי הממשלה, בשלטון המרכזי והעירוני גם יחד. לעומת זאת הוגבר מכבש המסים על היהודים, שגרם לכך שרבים מהם נאלצו להסל את עסקיהם ולהמכור איתם במחירים סמליים לשאינם בני ברית.

אם השלטונות נקטו במדיניות המפלה מכוונת וחוקית זו, אין כל פלא שהמוני העם, גסי הרוח והמגורעים, ראו בכך צדוד ומתן היתר רשמי לערוך פרעות בשכניהם היהודים. החוקים כבילו את רגליהם. יהודים רבים וביחוד בעלי צורה, נכנעו לצאת בבתיהם ולעבור ברחובות המרכזיים של הערים הגדולות ביחוד בימי גנוסיא שלהם.

מנהיגי היהדות הנאמנה עמדו איפוא במערכה מתמדת עם השלטונות הנכריים להגנת זכויות היהודים, אולם גם בתנאים אלה נאלצו לעמוד במערכות פנים ולהיאבק עם אחינו מבנינו ולהכשיל את נסיונותיהם לפרוק עול ולפגוע בחומה שהבדילה בין ישראל לעמים, וכדוגמא בלבד נזכיר שני אישים שעמדו בראש המערכה: רבי יהודא ליב צירלסון רבה של קישינוב, ממנהיגיה של יהדות בסראביה, והשני רבי בן ציון וזעצל, רבה של טורדא ומנהיגה של יהדות טרנסילבניה.

עשרות בשנים עמד רבי יהודה ליב צירלסון במערכה עם החוגים הלאומיים. בראשית תנועת חיבת ציון נמנה על פעיליה, ועם המפנה החרדי במגמותיה פירש הימנה והצטרף למניחי היסוד לארגון היהדות הנאמנה, חוגים אלה לא יכלו איפוא לסלוח לו את פרישתו מהתנועה הציונית ומיררו את חייו. שלשים שנה ומעלה עברו מאז נפל על משמרתו בחדשים הראשונים למלחמת העולם השניה. רק זה עתה פירסם אחד מיריביו המקומיים פרקי זכרונות על הרב צירלסון שתמך באיסוף כספים לארץ ישראל אבל התנגד לשאיפת הציונים לכבוש את הקהילות. הרב צירלסון עמד במלחמה נגד האנטישמיות לכל צורותיה, אך סירב ליטול חלק במלחמה נגד מפלגת השלטון

הדבר מובן, בהתאם למדיניותה העקבית של היהדות הנאמנה וכדברי חז"ל, „הוי מתפלל בשלומה של מלכות".

עם זאת הוא מודה כי בשעה שעמדה על הפרק בעיה יהודית חשובה, פגיעה באינטרסים יהודיים או כבודם, היה הרב צירלסון, שנמנה בין חברי הסינאט, מתפרץ בחימה ובזעם ושוכח את שיקול הדעת הקר בו אהב לנהוג בעניינים הנוגעים ברומניה של עולם. הוא מספר על הופעתו של הרב צירלסון כעל בימת הסינאט בטבת תרצ"ז (ראשית דצמבר 1936) כאשר התאונן מרה על ההתנפלויות גבית על האוכלוסיה היהודית השלווה. ללא כל סיבה, אלא מתוך שנאת ישראל מבניה. נאומו של הרב צירלסון היה כה חריף עד שיושב ראש הסנאט הורה למחוק מהפרוטוקול את דבריו. בו במקום הגיב הרב צירלסון באופן ספונטאני, בהגישו את התפטרותו מהסינאט, בשעת המעשה. לא השב איפוא על ההוצאה אלא שבע אל קול מצפונו היהודי.

אין תיאור זה אלא פרט קטן לדמותו של הרב צירלסון, שהוארה ברוב חיבה ע"י הסופר מרדכי סליפר בחוברת שיצאה לפני שלשים שנה (אגב, אחד בפרסומיה הראשונים של הוצאת נצח) אך דמותו המופלאה ראויה לתיאור נרחב יותר.

בעוד שהרב צירלסון היה מנהיגה של יהדות בסרביה, היה רבי בן ציון וזעצל, בין מנהיגיה המרכזיים של יהדות טראנסילבניה. היתה זו אישיות רבת גוונים, שכולה אומרת זוהר דהוד אצילות, בר לבב ובעל מדות, נגיד רוח ובעל מדות. כמונן היה בכשרונות עילויים בכל השטחים, אם כמנהיג מפוכח שכל שבילי ההכרעה נהירין לו ואם כמדינאי רב כשרון וכאיש היוזמה הציבורית.

מבורך היה בכל המעלות שמנו חכמים, אך מכל אבני החן, ששיבצו את כתר אישיותו, הזוהרה שבשתיים התכונות הסגוליות כפרנס יהודי מפוסי, שהדלן דורש טוב לעמו שאין לו בעולמו שאיפה גדולה יותר מגאולת, סובות לאחיו היהודים, ד' אשר את כל היותו הוא יונק מתמסרותו בהרות נפש לבצע אחינו בני ישראל לטוב להם לפרט ולכלל. תכונה זו התבקשה ביותר בתנאים שיהדות רומניה היתה נתונה בהם בין שתי מלחמות העולם.

הרב וזעצל השקיע מאמצים מרובים לרכך עוצמתם של השליטים המקומיים האנטישמים, להקלת מצב היהודים אולם באותה שעה נאלץ לעמוד בפני מערכות פנים נגד החוגים החילוניים במדינה, שכן המערכה של היהדות הנאמנה צומחת בה בדורות האחרונים נגד פורצי גדר ופורקי עול לא היתה מיוחדת למדינה מסוימת אלא שהקיפה את כל האיזורים בהן התגוררו המוני היהודים באירופה המזרחית.

שבעים פנים לתורה ודרכים שונים למערכות אלו, בעוד שבאירופה המזרחית הציבו תנועת החסידות מחד וישיבות ליטא מאידך את הסכר בפני ההשכלה הכפרנית, הרי באירופה המזרחית הוצבו על ידי הקהילות הנפרדות, אשר ראשיתן בהוראה ה„חתם סופר", שאומצה ע"י ממשיכי המערכה, בכל איזורי הונגריה ורומניה.

לא יאומן כי יסופר שגם בתבל ארץ זה של יהדות מהדינת נמצאו יהודים דתיים, אמנם מעטים, שהשתייכו לקהילה ניאולוגית או „סטטוס קוו" כלומר קהילות שסירבו להכיר בסמכות התורה כמחייבת בחיי הצבור היהודי. גם חברי הקהילות היו שומרי דת אולם הקהילות לא בטלו על ארגון הקהילות החרדיות בטרנסילבניה, אם שחסרה להם ההכרה בחשיבות שבשמירת עצמאותן של הקהילות. ואם שהיו כאן גורמים מקומיים שגרמו לפירוד בין היהודים החרדיים ואכמ"ל.

לא נכנס פה לפרטי מאבק זה הראוי למאמר כשלעצמו אלא לעמוד על מאמציהן של ראשי היהדות הנאמנה שבד בבד עם פעילותם הנמרצת כלפי חוץ לשפור מצבם הכלכלי של היהודים ולבטול הגזירות שצפו מזמן לזמן, שקדו על ביצור חומות היהדות ואחד האישים המרכזיים שעמדו במערכה זו (ובשלהי התקופה הזאת — הדמות המרכזית) היה רבי בן ציון וזעצל רבה של טורדא ונשיא הלשכה המרכזית של הקהילות החרדיות בטרנסילבניה ובקיצור „קאנצלאריה".

הלשכה המרכזית של הקהילות היתה בעצם בבחינה חוקית המשך ללשכה המרכזית ששכנה בבודפשט בירת הונגריה, לפני מלחמת העולם הראשונה בימי הממלכה האוסטרו־הונגרית, אולם לנוכח מדיניות המפלה של השלטון המרכזי בבודפשט היה צורך במאבק ממושך עד שהקהילות היהודיות וכן הלשכה המרכזית קבלו את האישור הממשלתי לפעולותיה.

מיד לאחר מלחמת העולם הראשונה הורגש הצורך בארגון הקהילות החרדיות, אולם רק בשנת תרפ"ה, לאחר שנקבעו סופית גבולותיה של רומניה, נתארגנה מחדש הלשכה המרכזית של הקהילות החרדיות וכנשיא הלשכה נבחר רבי שלמה זלמן אולמן רבה של ביסטריץ ושם נקבע גם מושב המרכזי של הלשכה.

כבר אז התבלט ר' בן ציון וזעצל בין ראשי ההנהגה, אם כי בין ראשי הקהילות המאורגנות נמנו גדולי הדור וביניהם רבי חיים צבי טייטלבוים בעל „עצי חיים", רבי שאול בראך אב"ד קראלי אח"כ בקאשוי, ר' אלעזר דוד גרינוואלד בעל „קרן לדוד" ואב"ד סטמאר, הרב וזעצל אף נתמנה בראש הועדה הכלכלית (הכספית) של המרכז הקהילות החרדיות.

מנהיגי הציונים במדינה ניסו להגביר את השמשם הקהילתי והציעו להקים מרכז ארצי של הקהילות שיכלול את הקהילות החרדיות והניאולוגיות גם יחד, הממשלה אף נפתח לכך, בשנת תרפ"א הוזמנו גדולי הרבנים ונציגי כל קהילות טרנסילבניה לועידה שנערכה בבוקרשט, אולם הופעתו הנמרצת של הרב וזעצל בועידה הוכיחו גם לנציגי השלטונות שאין הקהילות החרדיות יכולות לדור בכפיפה אחת עם הקהילות שאינן חרדיות (ניאולוגיות), וזכה גם לוותר על עצמאותן אף כקוצו של יו"ד.

מאמציו לארגונה של היהדות החרדית לא היו מיוחדים למסגרת קהילתית גרידא. כיובל שנה לפני מלחמת העולם הראשונה כבר נמנה הרב וזעצל בין מניחי היסוד לחברת „מחזיקי הדת", כהנגות ארגונים אלה בגליציה ובהונגריה הישנה. ארגונים חלוציים לארגון היהדות הנאמנה, בשנת תרפ"ה אף נתחדשו פעולות ארגון זה ומרכזו נקבע בטורדא, מקום כהונתו ברבנות.

בין תפקיד חברת „מחזיקי הדת" יש לציין את ההשגחה על מצרכי מזון שיישעו בכשרות, השגחה על כשרות תפילין, מזוזות וציצית, שכירת סופרים נודדים שיעברו מבית לבית לבדיקת תפילין ומזוזות, וזאת, נוסף על פעולות צדקה סוציאלית בהיקף ארצי ומקומי.

בסוגרים יצויין כי בצבור שלנו כמעט שאין יודעים על פעולותיה של „מחזיקי הדת", הארגון החרדי שנוסד בגליציה בנשיאות האדמו"ר רבי יהושע מבעלזא ובמשך עשרות בשנים עמד במערכה נגד נסיונות החילונים להשתלט על חיי הצבור בגליציה. ראויים פעולותיו להיחרת עלי ספר ולשמש דוגמא לארגון צבורי. שלא הסתפק בפעולה מדינית במוסדות המדינה (בנציגה בבית המחוקקים היה רבי שמעון סופר רבה של קראקא) אלא עסקה גם בפעולות חנוך וחזוק הדת, אולם, אכמ"ל, ארגון „מחזיקי הדת" בהנהגתו של הרב וזעצל הוסיף למלא את תפקידו עד שהלה נבחר לנשיא ה„קאנצלאריי", ולמעשה נתמזגה חברת „מחזיקי הדת" עם הארגון המרכזי של הקהילות החרדיות.

תקופת פעילותו של הרב וזעצל כנשיא הלשכה היתה תקופה של פריחה דתית ותורית באיכות ובכמות, קול תלמידי ישיבות גדולות וקטנות וקול הלמידה ביה"ס „בית יעקב" לאלפים ולרבבות מילאו את רחובות הרובעים היהודיים.

הרב וזעצל הצליח לשמור על יחסים גלבבים עם כל החוגים. עוד בשנת תרצ"ב לאחר פטירת נשיא הלשכה המרכזית הרב אולמן פרצה התמודדות בין סיעה ה„אשכנזים" והחסידים, שאיימה על פיצוץ הלשכה ועל פירוד הקהילות, אולם מי שהועלה שמו של הרב וזעצל כמועמד לנשיאות הסכימו לכך שני הצדדים. הוא נבחר פה אחד והצליח ללכד את כולם סביב להנהגתו.

רק אישיות כמותו, מקורבו של רבי חיים אלעזר שפירא אב"ד מונקאטש, אף נלוה אליו בביקורו בארץ בשנת תרצ"א (רשמי נסיעה זו הלא הם כתובים בספר „מסעות ירושלים") מאידך נמנה על מנהיגי של אגודת ישראל ברומניה, ייצג אותה בכנסיה הגדולה במרינבאד בשנת תרצ"ז ד מקום כבוד הוצב לו בין מנהיגי היהדות החרדית העולמית.

קרוב ל־60 שנה עמד על משמרתו הנאמנה עד אשר נשרי „משמר הברזל" הגיעו לשלטון מכריע בבוקרשט יחד שיתוף פעולה עם חבריהם בברלין, החלו להנהיג מדיניות אנטישמית קיצונית נגד היהודים ברוח המשטר הנאצי. „מפני הרעה נאסף הצדיק", וביום כ"ד באדר א' תרצ"ח החזיר את נשמתו ליוצרה והובא למנוחות בטורדא בה שימש ברבנות למעלה מארבעים שנה.

מילא את מקומו כרבה של טורדא וכמנהיגה של הלשכה המרכזית חתנו הגאון רבי יוסף אדלר יבלח"ט עד תש"ל כאשר עלה לישראל בה הוא נמנה בין ראשי מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל.

על הכתוב „וכבוד עשו לו במותו" (דברי הימים ב לב) אמרו חז"ל (בבא קמא טז עב) „מלמד שהושיבו ישיבה על קברו", ואין לך מצבה וזכרון ראויה יותר לשמו ולזכרו של אותו צדיק כאשר ישיבה לצעירים „שערי ציון" המצויינים בהלכה בירושלים עיר הקודש בנשיאותו תחיה ומולא בקומו רבי יוסף אדלר יבלח"ט, ואשר גדולות נכונו לה.

هكذا من الأصل

רבקה צ'ישינסקי

שרה מורתנו כשרה אמנו

שלושה מצוות נצטוו הנשים: ח"לה, נדה והדלקת הנר.

א) חלה — על שהחטיאה היא את אדם הראשון שהיה חלתו של עולם.
ב) נדה — על ששפכה את דמו של אדם הראשון.
ג) הדלקת הנר — על שכבתה את נרו של אדם, שנא': „נר ד' נשמת אדם".

ובגמרא באה שרה אמנו שהדליקה את הנר והיה דולק מערב שבת עד ערב שבת, וברכה היתה מצויה בעיסה ובחלתה ... ענן היה קשור על האהל ...

[illegible]

הבית שלנו

בואו נסייד לקראת החג

[illegible]

משבר ה„בגרות"

[illegible]

זהירות: ריח מלאכותי

[illegible]

כיצד נחסוך בגז ובחשמל

[illegible]

הסדר שלנו ושלכם

[illegible]